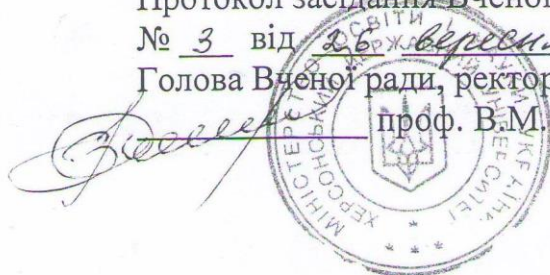

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХДУ
Протокол засідання Вченої ради ХДУ
№ 3 від 26 вересня 2016 р.
Голова Вченої ради, ректор
проф. В.М. Стратонов

ОСВІТНО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
(у тому числі варіативна складова)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 054 Соціологія
(код та найменування спеціальності)

Херсон 2016

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму за спеціальністю 054 Соціологія підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» спеціальності 054 Соціологія розроблено згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту».

Програма відповідає ступеню вищої освіти «бакалавр» та кваліфікаційному рівню за Національною рамкою кваліфікації.

Розроблено робочою групою кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології Херсонського державного університету.

Внесено Херсонським державним університетом.

У поданій редакції введено вперше.

Розробники освітньо-наукової програми:

Шапошникова Ірина Василівна, доктор соціологічних наук, професор, декан факультету психології, історії та соціології;

Дмитренко Тамара Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології;

Волошин Олександр Володимирович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології;

Черкашина Тетяна Олександрівна, кандидат соціологічних наук, старший викладач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології;

Коршун Тетяна Василівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології

1. Загальна характеристика освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів в галузі 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 054 Соціологія

Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» є нормативним документом Херсонського державного університету, в якому визначається зміст навчання, встановлюються вимоги до змісту, обсягу та рівня освітньої та професійної підготовки бакалавра із спеціальності 054 Соціологія.

Освітньо-професійна програма (ОПП) підготовки бакалавр поширюється в Херсонському державному університеті.

Ступінь вищої освіти: Бакалавр

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 054 Соціологія.

Кваліфікація: Бакалавр із соціології.

з нормативним терміном навчання (денна форма): **4 роки**

Ця освітня програма є складовою частиною системи стандартів вищої освіти та використовується в процесі:

- розроблення та корегування відповідних навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
 - розроблення засобів діагностики рівня якості освітньо-професійної підготовки бакалавра;
 - визначення змісту навчання у системі перепідготовки та підвищення кваліфікації.
- виконання освітньо-професійної програми є необхідною умовою успішної академічної підготовки фахівця кваліфікації бакалавра за даною спеціальністю.

Програма встановлює:

- необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, здобутих особою і достатніх для проведення конкретних соціологічних досліджень з актуальних проблем соціуму, розв'язання комплексних проблем у галузі соціології, оволодіння методологією розвитку, функціонування та характеристики об'єктів;
- нормативну і варіативну частину змісту навчання в Херсонському державному університеті, обсяг та рівень засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної 054 «Соціологія»;
- перелік рекомендованих навчальних дисциплін підготовки бакалавра за спеціальністю 054 «Соціологія», що у цілому забезпечує формування компетентностей бакалавра.
- форму проміжної та підсумкової атестації;
- термін навчання.

Освітньо-професійна програма є обов'язковою для Херсонського державного університету, що планує здійснювати підготовку бакалаврів за

спеціальністю 054 Соціологія, і використовується для ліцензування та акредитації.

Освітньо-професійна програма призначена для атестації випускників Херсонського державного університету, який планує здійснювати підготовку бакалаврів за спеціальністю 054 Соціологія.

2. Нормативні посилання

У цій освітньо-професійній програмі є посилання на такі державні та галузеві стандарти України:

– Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затверджений наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № 327;

– Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266.

3. Мета і завдання освітньо-професійної програми

Метою ОПП підготовки бакалаврів із соціологічних наук є розвиток загальних та фахових компетентностей підготовки фахівця, який володіє сучасними соціологічними прикладними і науково-дослідними технологіями вивчення суспільства, системного виявлення соціальних ресурсів, здатного вирішувати завдання соціального і соціально-культурного розвитку регіону, підвищення ефективності модернізаційних процесів на основі оперативного і прогностичного соціологічного аналізу, розробки відповідних практичних рекомендацій для органів влади, некомерційних і комерційних організацій, здатного до самоосвіти і володіння сучасними методами викладання соціальних дисциплін.

До основних завдань ОПП підготовки бакалаврів з соціології належать:

1. Розвиток у студентів загальнопрофесійних і професійних компетенцій і особистісних якостей на основі оволодіння сучасними технологіями вивчення соціальних проблем.

2. Формування загальнокультурних компетенцій відповідно до вимог ОПП з напрямку підготовки «Соціологія».

3. Формування навичок ефективного використання методології та методів вивчення соціальних проблем сучасного суспільства;

4. Формування знань і навичок, необхідних для викладання загальносоціальних дисциплін.

5. Здобуття теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі соціології.

6. Розвиток науково-дослідницьких навичок для здійснення самостійних наукових досліджень.

7. Формування рівня професійної підготовки в галузі соціології задля здійснення наукового консультування в сфері бізнесу, державного управління та діяльності недержавних організацій (інституцій).

4. Розподіл змісту освітньо-професійної програми, максимальний та мінімальний навчальний час за циклами підготовки

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра передбачає такі блоки дисциплін:

- нормативні навчальні дисципліни;
- вибіркові навчальні дисципліни (дисципліни вільного вибору студента).

Кожен блок своєю чергою містить перелік дисциплін соціально-гуманітарної підготовки, фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, а також дисципліни професійної та практичної підготовки.

Термін навчання (кількість років) і максимальний навчальний час підготовки бакалавра (кількість кредитів ЄКТС); розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за варіативною частиною, мінімальний і максимальний навчальний час (кількість кредитів ЄКТС) за циклами підготовки, навчальний час (кількість кредитів ЄКТС) на атестацію здобувачів вищої освіти наведено в додатку А.

Мінімальний навчальний час підготовки за циклами, кількість кредитів ЄКТС викладання кожної з навчальних дисциплін і практик нормативної частини програми підготовки бакалавра, а також навчальний час на атестацію наведено в додатку Б. Структурно-логічну схему вивчення дисциплін подано в діаграмі структури навчання в додатку В.

5. Зміст освітньо-професійної програми

5.1. На основі аналізу системи компетентностей зі спеціальності 054 «Соціологія» визначається система знань, що потрібна для їх формування, у вигляді переліку дисциплін з мінімальною кількістю навчальних годин/кредитів їх вивчення (наведено у навчальному плані).

Перелік дисциплін, включених до нормативної та вибіркової частин ОПП для формування навчальних планів Херсонського державного університету, наведено в додатку Б.

Система знань у вигляді упорядкованого набору (масиву) навчальної інформації, яка представлена анотаціями навчальних дисциплін нормативної і варіативної частини із мінімальною кількістю кредитів ЄКТС їх вивчення, наведено у додатку Г.

Невід'ємна складова освітньо-професійної програми – типові або авторські програми навчальних дисциплін, які видаються окремо і затверджуються рішенням Вченої ради Херсонського державного університету.

Присвоєння кваліфікації «бакалавр зі соціології» здійснюється після виконання освітньо-професійної програми в повному обсязі і захисту дипломної роботи бакалавра і забезпечується такими видами практик: навчальною практикою (6 кредитів ЄКТС), виробничою практикою (9 кредитів ЄКТС).

Вибіркова частина ОПП підготовки бакалавра складається з дисциплін самостійного вибору студентів, запропонованих факультетами та кафедрами відповідно до навчального плану.

На підготовку дипломної роботи заплановано 7.5 кредитів ЄКТС.

ВНЗ має право збільшувати мінімальний час вивчення навчальних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалавра не більше, ніж на 50% за рахунок годин варіативної частини.

Університет має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін.

Зміни нормативної та варіативної частини освітньо-професійної програми відбуваються виключно за рішенням Вченої ради Херсонського державного університету.

6. Навчальна та виробнича практики

Навчальні практики на 2 і 3 курсах проводиться з відривом від навчання тривалістю 2 тижні. Це є пасивна практика, оскільки студенти ще не працюють самостійно, хоч можуть залучатися до виконання нескладних доручень.

Основними базами проходження практики є громадські організації, (некомерційні організації). Специфіка їх діяльності визначає необхідність познайомитись з організаційними формами некомерційних об'єднань (НКО), передбаченим законодавством, з особливостями їх структури функціями.

Мета: ознайомлення із специфікою недержавного сектору щодо здійснення соціологічних досліджень, зі структурою та специфікою діяльності об'єднань громадян, соціальними послугами, що надаються населенню. Оволодіння робочим інструментарієм діяльності соціолога; формування навичок організації праці; надання посильної допомоги громадським організаціям у вирішенні поставлених завдань; сприяння професійній ідентифікації студента та усвідомленню суті й значущості майбутньої професії, психологічній адаптації до обраної професії.

Завдання практики:

– ознайомлення з організаційно-правовими основами діяльності громадських організацій; технологіями та методиками соціальних досліджень у системі діяльності громадських організацій;

– поглиблення та закріплення теоретичних знань з курсів «Громадські об'єднання в Україні», «Соціальна політика», «Соціологічна думка в Україні», «Соціальна структура суспільства», «Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації», «Аналіз соціальних мереж», «Соціологія громадської думки», «Конфліктологія та соціальні конфлікти»;

- добір матеріалів до написання курсових та наукових робіт;
- удосконалення умінь ділового спілкування, встановлення доброзичливих неконфліктних стосунків з колегами, збирання інформації шляхом спостереження, інтерв'ю, аналізу документів;
- оволодіння робочим інструментарієм соціального працівника; набуття вмінь визначати методи та інструментарій роботи, обирати технології соціальної та соціологічної роботи стосовно до конкретного випадку (обґрунтовувати вибір);
- набуття досвіду здійснення волонтерської діяльності; оволодіння передовим досвідом фахівців соціальної сфери;
- професійна діагностика придатності студентів до обраної професії, сприяння професійній орієнтації студентів.

Компетентності:

Здатність і готовність до:

- усвідомлення організаційно-правових засад функціонування громадської організації; специфіку роботи соціолога в громадських організаціях;
- розуміння специфіки роботи з різними соціальними групами та категоріями клієнтів;
- дотримання етичних стандартів в практиці соціології;
- використання методів і форм роботи соціолога з різними групами населення;
- розуміння особливостей застосування методу спостереження та методу опитування; можливості використання соціологічних методів у діяльності соціолога;
- засвоєння передового вітчизняного і зарубіжного досвіду у розвитку соціології;
- здійснення аналізу соціологічних досліджень;
- узагальнення, систематизації та реалізації на практиці набутої підготовки з соціології, педагогіки, психології, фахових дисциплін;
- використання методів спостереження та опитування для збирання інформації.

Пограмні результати навчання:

Бакалаври повинні знати:

- організаційно-правові засади функціонування громадської організації; специфіку роботи соціолога в громадських організаціях;
- специфіку роботи з різними соціальними групами та категоріями клієнтів;
- етичні стандарти в практиці в практиці соціології;
- методи і форми роботи соціолога з різними групами населення;
- особливості застосування методу спостереження та методу опитування; можливості використання соціологічних методів у діяльності соціолога;
- передовий вітчизняний і зарубіжний досвід; сучасні тенденції у розвитку соціології.

Бакалаври повинні вміти:

- здійснювати критичний аналіз роботи мережі установ та організацій соціальної сфери з огляду на соціальні проблеми та потреби клієнтів; формувати пропозиції щодо напрямів розвитку агенції, здійснювати аналіз реалізації професійних цінностей та етичних принципів у роботі соціолога;
- узагальнювати, систематизувати та реалізувати на практиці набуту підготовку з соціології, педагогіки, психології, фахових дисциплін;
- використовувати методи спостереження та опитування для збирання інформації;
- готувати та реалізовувати заходи, спрямовані на надання соціологічної допомоги різним категоріям населення.

Під час проходження навчальної практики бакалаври повинні виконати роботу, яка складається із п'яти модулів і передбачає наступні її види:

1) *Знайомство* з діяльністю громадських організацій соціальної сфери, виявлення специфіки роботи соціолога в них; аналіз нормативно-правової бази діяльності громадської організації. Протягом перших двох днів студенти знайомляться з адміністрацією, кабінетами та їх обладнанням, документацією, вивчають зміст, основні форми і методи роботи організації, організаційно-правові аспекти діяльності організації: проаналізувати статут, структуру, права та обов'язки керівних органів. Використовуючи інтерв'ю з членами організації та застосовуючи теоретичні знання проаналізувати проблеми, на вирішення яких зорієнтована діяльність організації.

2) *Спостереження* за діяльністю членів організації. Аналіз професійних цінностей та етичних принципів у роботі працівників. Вивчення та узагальнення передового вітчизняного та зарубіжного досвіду роботи в громадських організаціях.

3) *Безпосередня участь у роботі організації*—волонтерська діяльність, що може передбачати:

- підготовку та відзначення важливих соціальних дат;
- організацію допомоги населенню: людям похилого віку, жінкам, що потрапили у складну життєву ситуацію, хворим громадянам (консультування і надання соціологічних послуг);
- проведення соціологічних досліджень.

4) *відвідування і аналіз заходів*, що проводяться в установі. Надання допомоги працівникам закладу у проведенні заходів.

5) *надання допомоги* працівникам закладу (за вибором та узгодженням) у проведенні 1 заходу виконання індивідуального завдання, творча робота збирання матеріалу для дослідницької роботи.

Виробнича практика студентів IV курсу спеціальності “Соціологія” є невіддільною складовою програми підготовки кваліфікованих фахівців і чи не найважливішою частиною навчального процесу у вищому навчальному закладі. Вона зорієнтована на практичне застосування теоретичних знань і практичних методів соціологічного пізнання і є логічним завершенням

базового курсу підготовки фахівця-соціолога відповідно до кваліфікаційно-освітнього рівня «бакалавр».

Мета і зміст виробничої практики — удосконалити професійні вміння та навички студентів на основі залучення до практичної діяльності соціологів, закріпити теоретичні знання. Виробнича практика є одним з видів навчального процесу і спрямована на розвиток умінь застосовувати на практиці отримані теоретичні знання, навички самостійного проведення соціологічних досліджень, використовуючи для цього метод опитування з подальшою обробкою результатів за допомогою статистичної програми SPSS. Результати практики відображаються у звіті, який студент пише в кінці практики і захищає на засіданні кафедри.

У процесі практики перед студентами ставляться наступні завдання:

- закріплення і практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін;
- формування професійної ідентифікації та самосвідомості;
- накопичення досвіду щодо виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування умінь і навичок для реалізації діагностичної, прогностичної та аналітичної функцій соціолога;
- професійне застосування технологій проведення опитування, інтерв'ювання та анкетування;
- практичне застосування технології соціологічних досліджень в умовах соціальної служби;
- планування послідовності обробки, аналізу і використання соціологічної інформації.

Компетентності:

Здатність і готовність до:

- самостійного оволодіння новими соціологічними методами дослідження, до зміни наукового й науково — практичного профілю своєї професійної діяльності, до зміни соціокультурних умов діяльності;
- активного спілкування в науковій, виробничій і соціально — суспільній сферах діяльності;
- обґрунтування гіпотез і постановці завдань соціологічного дослідження в певній області;
- розробка соціологічного дослідження (теоретичного, емпіричного) і їхнього методичного забезпечення з використанням відповідних засобів;
- виявлення специфіки соціального функціонування людини в соціумі;
- оволодіння навичками аналізу своєї діяльності як професійного соціолога й умінню застосовувати соціологічні методи;
- підготовки соціологічних звітів, оглядів, публікацій за результатами проведених досліджень.

Програмні результати навчання

Після проходження практики студент повинен знати:

- структуру програми та етапи соціологічного дослідження;

- технологію соціологічних досліджень;
- технологію обробки результатів соціологічного дослідження;
- технологію застосування аналітичних процедур для розробки практичних рекомендацій.

Студент має вміти:

- висувати гіпотези і розробляти програми конкретних соціологічних досліджень;
- здійснювати комп'ютерну обробку (SPSS) результатів емпіричного дослідження;
- використовувати результати дослідження для прогностичного аналізу.

Зміст практики

Виробничу практику проходять на підприємствах, у навчальних закладах усіх рівнів, у соціальних центрах, науково-дослідних інститутах соціологічного напрямку, у центрах зайнятості, комерційних організаціях, інших установах, де є соціологічна служба, соціологічна лабораторія або відділ соціологічних, соціальних і маркетингових досліджень. У процесі проходження виробничої практики студент-практикант спостерігає за роботою в організації та узагальнює соціально значиму інформацію про респондентів, отриману в результаті анкетування або телефонного опитування. Практика починається з ознайомлення з організацією, керівником, змістом практичної діяльності соціологічної служби організації.

Перелік основних видів навчальної роботи:

- безпосереднє вивчення групи респондентів;
- ознайомлення з документацією, що відображає демографічні та соціальні параметри цільової групи і характер її діяльності протягом минулих років;
- у попередніх бесідах з потенційними респондентами та на консультаціях з керівниками практики визначаються інтереси та цінності членів групи, мотивація та норми поведінки її членів між собою та стосовно членів інших груп, а також інтереси замовника (мета) дослідження (організації, що проводить дослідження).

Перелік основних видів методичної роботи:

- ознайомлення з планами і робочими програмами соціологічних досліджень;
- підготовка навчально — методичних матеріалів до соціологічних досліджень (розробка робочих програм, планів))
- складання питань, завдань для проведення соціологічного дослідження.

Перелік основних видів наукової роботи:

- систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставленої мети у соціологічному дослідженні;
- розробка і впровадження соціологічного інструментарію (форм, методів, технологій дослідження);

- підготовка та оброблення соціологічної інформації.
- Перелік основних видів організаційної роботи:
- ознайомитись з програмою практики і змістом робіт, які виконуватиме, пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та з техніки і протипожежної безпеки, виробничої санітарії (під особистий підпис) і запобігання нещасним випадкам, одержати від керівника практики необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);
 - прибути на базу практики точно в строк, встановлений наказом ректора;
 - у повному обсязі виконувати завдання, передбачені програмою практики, вказівки її керівника;
 - ознайомитись з рекомендованою літературою;
 - одержати необхідну консультацію з організаційних і методичних питань у керівника практики;
 - взяти участь в установчій конференції, яку проводить деканат факультету;
 - представити до затвердження керівникові практики календарний план роботи і під час практики дотримуватись термінів його виконання;
 - нести відповідальність за виконану роботу.
- Загальна форма звітності по закінченню терміну практики подати на кафедру календарний план, щоденник, підготувати письмовий звіт за результатами практики та захистити його на засіданні комісії.

7. Атестація здобувачів вищої освіти

Формами підсумкової атестації бакалаврів, які завершують навчання за освітньо-професійною програмою бакалавра соціології є державні экзамени і захист випускної роботи.

На державному экзамені бакалавр-соціолог має підтвердити високий професійний рівень. він має продемонструвати знання світових та вітчизняних досягнень у галузі теорії та практики соціологічної науки; розуміння сутності та соціальної значущості своєї майбутньої професії; уміння вільно орієнтуватися у проблемах гуманітарних, соціально-економічних та природничих наук; уміння чітко та логічно викладати свої наукові погляди, вести аргументовану наукову дискусію; уміння будувати та використовувати моделі для опису та прогнозування різних соціальних явищ; знання про процес та методи емпіричного соціологічного дослідження.

Форми і зміст державного экзамену з соціології мають забезпечити контроль за виконанням вимог до рівня підготовки студентів, що завершили навчання, та підтвердити їх відповідність кваліфікаційним ознакам.

Державний экзамен має носити комплексний міждисциплінарний характер та проводитися по відповідним програмам, що охоплюють широкий спектр фундаментальних питань з базових курсів, що вивчено за 4 роки.

Метою проведення підсумкового державного экзамену є перевірка знань, умінь, навичок та особистісних компетенцій, набутих випускником при вивченні навчальних циклів відповідно до вимог і результатів засвоєння

освітньо-професійної програми з відповідного напрямку підготовки. У процесі державного екзамену необхідно встановити відповідність результатів освіти, заявлених вишем, - перш за все теоретичного базису програми (освітній аспект) – компетенція випускника і на цій основі оцінити рівень одержаної випускником кваліфікації у відповідній області професійної діяльності (компетентісно-кваліфікаційний аспект). Міра відповідності заявлених вишем результатів освіти та реально одержаний випускником компетенцій визначає якість підготовки та служить основою для аналізу та покращення освітньої діяльності вишу. Програма державного підсумкового міждисциплінарного екзамену з напрямку підготовки, а також критерії оцінки кваліфікаційних робіт випускників розробляються навчально-методичною комісією вишу з урахуванням рекомендацій навчально-методичного об'єднання вишу. У зв'язку з необхідністю об'єктивної оцінки компетенцій випускника тематика екзаменаційних питань і завдань має бути комплексною та відповідати обраним розділам з різних навчальних циклів, що формують конкретні компетенції. Наприклад, у екзаменаційне завдання (питання) можуть входити елементи кількох дисциплін природничо-наукового та професійного циклів. Вибір модулів та дисциплін покладається на випускову кафедру. На державних екзаменах можуть контролюватися як окремі компетенції, так і елементи різних компетенцій. При відповіді на питання екзаменаційного білету студент має продемонструвати сукупне володіння наступними компетенціями та їх елементами.

Універсальні компетенції.

Загальнонаукові: здатність використовувати у пізнавальній та професійній діяльності базові знання природничих наук, математики, інформатики, гуманітарних наук, основ філософії, соціології, психології, економіки та права; здатність набувати нові знання, необхідні для формування суджень з відповідних професійних, соціальних, наукових та етичних проблем. *Інструментальні:* здатність та готовність до письмової та усної комунікації на рідній мові; здатність створювати бази даних та використовувати ресурси Інтернет

Соціально-особистісні: здатність до саморозвитку та самовдосконалення; здатність та готовність працювати самостійно та в колективі; здатність розуміти культуру соціальних відношень, критично переосмислювати соціальний досвід.

Професійні компетенції.

Загальнопрофесійні: володіння професійною та загальнонауковою термінологією; оригінальність або новизна одержаних результатів, ясність, чіткість, послідовність та обґрунтованість викладення, здатність користуватися сучасними методами збирання, обробки, аналізу та синтезу інформації; здатність користуватися нормативними документами

Довідково-інформаційні: ступінь повноти огляду сукупності знань з поставленого питання (використання вітчизняної та зарубіжної наукової літератури); коректність формулювання відповіді; ступінь комплексності відповіді (застосування знань математичних та природничо-наукових,

соціально-економічних, загально професійних та спеціальних дисциплін); використання сучасних інформаційних технологій та ресурсів (застосування сучасних пакетів комп'ютерних програм, використання Інтернету тощо).

Технічні: уміння грамотно представити виконану роботу з використанням сучасних текстових редакторів (якість ілюстрацій; оформлення рисунків та таблиць, використання редактора формул), обсяг та якість виконання графічного матеріалу.

Підсумковий міждисциплінарний державний екзамен може проводитися у письмовій, усній та змішаній формах. Екзаменаційні білети включають кілька питань з представленого переліку гуманітарних, соціальних та економічних дисциплін. Один із питань має бути комплексним, ситуаційним або представляти завдання практичного характеру. При формуванні комплексних та ситуаційних питань державного екзамену, спрямованих на виявлення якості компетенцій, набутих випускником, можуть бути використані структурні матриці оціночних засобів. Вони дають можливість визначити поле компетенцій та оцінити рівень їх досягнення, продемонстрований під час відповіді. При цьому «атомізація» окремих знань, умінь, володінь, навичок структурується у межах матриці комплексних оціночних засобів. Це дозволяє випускнику продемонструвати свою ерудицію, рівень загальнонаукової та професійної підготовки, а також набуті за час навчання соціально-особистісні якості, які також мають бути оцінені членами державної комісії.

Індивідуальне екзаменаційне завдання (екзаменаційний білет), як правило, містить три питання – по одному з кожного навчального циклу та різних дисциплін, орієнтованих на встановлення відповідності рівня підготовленості випускника тим або іншим вимогам до професійної підготовки спеціаліста. Кожне питання оцінюється за 5-бальною шкалою з позицій «мати уявлення», «знати або вміти». Третє питання має бути комплексним, творчим та практико-орієнтованим та оцінюватися у комплексному форматі.

Рішення про відповідність компетенцій студента вимогам стандарту з даного напрямку приймається членами державної атестаційної комісії персонально на основі бальної оцінки кожного питання. Невідповідність констатується у випадку оцінки якогось з питань нижче 3 балів. Відповідність відмічається у випадку оцінок відповідей на окремі питання не менше 4 балів. У інших випадках приймається рішення «в основному відповідає». Кінцеве рішення із оцінки державного кваліфікаційного екзамену та відповідності рівня підготовки вимогам стандарту приймається на закритому засіданні державної екзаменаційної комісії шляхом голосування, результати якого заносяться у протокол. При одержанні «2» з якогось питання екзаменаційного білету підсумкова оцінка дорівнюється до «2».

Державний кваліфікаційний екзамен проводиться у 8 семестрі. Перед державним екзаменом передбачаються консультація або цикл консультацій та виділення часу на підготовку до екзамену не менше 7-10 днів. Варіанти

екзаменаційних завдань складаються проведеними викладачами та членами державної екзаменаційної комісії. Екзаменаційні білети зберігаються у запечатаному вигляді та видаються студентам безпосередньо на екзамені. Під час екзамену студенти можуть користуватися навчальними програмами, а також (з дозволу державної екзаменаційної комісії) довідковою літературою та іншими посібниками. Час, що відводиться на підготовку студента до відповіді на поставлені в екзаменаційному білеті питання, має бути не менше години (але не більше 3 годин) після одержання білету. Тривалість опитування студента, у якому беруть участь не менше двох членів комісії, не повинна перевищувати 45 хвилин. Тривалість засідання державної екзаменаційної комісії не повинна перевищувати 6 годин на день. Після завершення екзамену на кожного студента кожним членом комісії заповнюється протокол державного екзамену з пропозиціями по оцінці відповіді на кожне екзаменаційне завдання, а також оцінки ступеня відповідності підготовленості випускника вимогам стандарту з даного напрямку. Підсумкове рішення з оцінок та відповідно компетенцій випускника вимогам державного стандарту визначається відкритим голосуванням присутніх на екзамені членів комісії, при рівності голосів рішення залишається за головою ДЕК, та результати обговорення заносяться у протокол. Результати здачі державного екзамену оголошуються у день його проведення.

8. Вимоги до організації освітнього процесу

Загальні вимоги, а також вимоги до кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення підготовки бакалаврів у Херсонському державному університеті визначаються нормативами для ліцензування та акредитації напряму підготовки, положенням про організацію освітнього процесу у ВНЗ.

Херсонський державний університет забезпечує студентів і викладачів навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки студентів, доступом до електронних інформаційних ресурсів (у т.ч. через мережу Інтернет) у бібліотеці університету; корпоративними каталогами (спільно з бібліотеками провідних ВНЗ України та світу).

Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінет безпеки життєдіяльності та охорони праці, кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності 054 Соціологія.

Вимоги до спеціалізованих лабораторій та кабінетів визначаються окремим документом, що затверджується рішенням НМР університету.

9. Внутрішня та зовнішня системи забезпечення якості освітньої та наукової складових підготовки бакалаврів

Система забезпечення якості освітньої та практичної складових підготовки бакалаврів в галузі 05 Соціальні та поведінкові науки 054 «Соціологія» на базі кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології ХДУ має за мету забезпечення високої якості підготовки бакалаврів з відповідної спеціальності узв'язку з чим передбачається впровадження і реалізація комплексної системи, що поєднує взаємопов'язану сукупність як внутрішніх, так і зовнішніх елементів:

- поглиблення теоретичних знань у галузі знань освіти та набуття практичних навичок та вмінь під час вивчення навчальних дисциплін уможливорює підвищення якості власних досліджень бакалавра та набуття комунікаційних компетентностей, одержаних під час вивчення зазначених дисциплін тощо;

- проведення власних соціологічних досліджень є підґрунтям забезпечення якісної складової одержання наукових результатів, що будуть покладені в основу підготовки дипломної роботи;

- апробація результатів наукової роботи під час проведення всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій за відповідними тематиками, обговорення матеріалів дослідження на наукових та науково-методичних семінарах і круглих столах із залученням провідних фахівців зі спеціальності, опублікування тез виступів і написання статей за напрямом дипломної роботи;

- підготовка і захист звіту з навчальної та виробничих практик; підведення підсумків практики відбувається відкрито на підсумковій конференції перед членами комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету. За результатами попередньої перевірки звіту готується загальний відзив і визначається його відповідність затвердженим вимогам, звіт рекомендується до захисту перед комісією. Підсумкова оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів, якості підготовленого звіту, загального відзиву та результатів анкетування. Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на засіданнях Вченої ради факультету психології, історії та соціології;

- проміжна та підсумкова атестації бакалаврів. Під час вивчення навчальних дисциплін перевірка засвоєних знань і успішності магістрів здійснюється із використанням модульно-рейтингової системи оцінювання; підсумкова атестація передбачає прилюдний захист дипломної роботи на здобуття наукового ступеня бакалавра зі соціології.

9.2. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності в ХДУ регламентується як загальнодержавними нормами, визначеними Законом України «Про вищу освіту», законодавчими актами, наказами МОН України, так і розробленими в університеті Положеннями, рішеннями Вченої ради ХДУ, відповідними наказами та розпорядженнями по університету,

щорічним Регламентом роботи. Всі зазначені документи розміщені як на паперових, так і електронних носіях.

Наявна в університеті інформаційно-аналітична система дозволяє оперативно інформувати учасників освітнього процесу щодо організаційних та контрольних заходів, оприлюднювати результати.

Контроль якості освітньої діяльності здійснюється на рівнях:

Внутрішньокафедральний контроль (завідувач кафедри):

- перевірка виконання викладачами планів навчальної, навчально-методичної, організаційно-виховної роботи, про що робляться записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів на засіданнях кафедр, у протоколах засідань кафедр;

- перевірка підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм відповідно вимог МОН України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної дисципліни кафедри;

- відвідування занять кожного викладача протягом навчального року з метою охоплення перевіркою всіх видів навчальної роботи (лекції, практичні та лабораторні заняття, семінари, консультації тощо). Висновки відвідування фіксуються в журналі контролю відвідувань занять завідувачем кафедри;

- проведення відкритих занять, які обговорюються на засіданнях кафедр чи методичних семінарах. Висновки з цих заходів фіксуються в журналі контролю відвідувань кафедр.

Контроль на рівні деканату:

- перевірка організації освітнього процесу кафедрами; формування навчального навантаження кафедр, якість розподілу навантаження між викладачами відповідно до базової вищої освіти, наукової спеціальності;

- регулярний контроль дотримання розкладу занять викладачами і студентами факультету;

- відвідування занять викладачів деканами факультетів, членами науково-методичних рад факультетів;

- контроль дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;

- регулярні звіти завідувачів кафедр на Вченій раді факультету;

- перевірку готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ кафедр.

Контроль на рівні ректорату (ректор, проректори, відділи з навчальної та методичної роботи):

- перевірка наявності та виконання затверджених у встановленому порядку стандартів освіти (галузевих, вищого навчального закладу), графіків освітнього процесу; навчальних планів та робочих навчальних планів з кожного напрямку підготовки та спеціальності факультету за денною та заочною формою навчання; розгляд та затвердження нових та оновлених навчальних документів на засіданнях вченої ради університету;

- аналіз відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм вимогам галузевих стандартів;

- перевірка наявності робочих програм з дисциплін та їх відповідність формам освітнього процесу (лекції, семінари, практичні, лабораторні заняття, самостійна та індивідуальна робота тощо);
- відповідності розкладу занять логіці викладання кожної дисципліни, затвердженим планам та програмам;
- комплектності і достатності методичного забезпечення дисциплін (методичні вказівки, конспекти, настанови щодо виконання семінарських, практичних та лабораторних робіт, самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документального оформлення результатів поточного та підсумкового контролю та наявності його повного комплекту;
- наявності організаційно-методичного забезпечення проведення всіх видів практик, передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту документального забезпечення;
- організаційно-методичного забезпечення проведення атестації за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до галузевих стандартів, дотримання всіх вимог до комплекту документального забезпечення;
- шляхом контрольних відвідувань усіх видів занять викладачів ректором, проректорами, керівником відділу з навчальної роботи та керівником навчально-методичного відділу та практик;
- організація експертних перевірок навчально-методичного забезпечення, що розробляється викладачами університету; проведення експертизи дипломних робіт;
- залучення до участі у освітньому процесі, атестації, експертизи результатів науково-методичної роботи представників роботодавців.

На Вченій раді університету та ректораті не рідше одного разу в семестр розглядаються питання про якість освітнього процесу в ХДУ, на окремих факультетах, кафедрах.

Результати здійснених перевірок оприлюднюються та проходять обговорення на засіданнях кафедр, вчених радах факультетів, університету, навчально-методичних рад тощо.

10. Програмні результати навчання бакалаврів за спеціальністю 05 Соціальні та поведінкові науки

Знання і розуміння:

- *визначає* сучасну внутрішню структуру, предмет дослідження, місце і зв'язки в системі наук, впорядковує інформацію про досягнення соціології для кожного етапу навчання з урахуванням дидактичних принципів і особливостей студентів;
- *ідентифікує* структуру та базові принципи функціонування світового та національного освітньо-наукового простору, аналізує діяльність провідних освітніх закладів з підготовки фахівців-соціологів, соціологічних центрів і соціологічних наукових шкіл;
- *описує* основні механізми функціонування соціальних та суспільних просторових систем, окремих її компонентів, класифікує зв'язки і залежності

між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються у просторових системи;

– *аналізує* основні типи соціальних, економічних і політичних структур сучасного світу та України, *установлює зв'язки* між ними на різних територіальних рівнях.

Когнітивні уміння та навички з предметної галузі:

➤ Навички репрезентації основних теорій, концепцій, закономірностей, фактів, пов'язаних з визначенням предметом знань.

➤ Уміння продемонструвати знання у предметній галузі.

➤ Уміння застосовувати знання для розв'язання якісних та кількісних завдань відповідно до предмету.

➤ Навички обробки даних, пов'язаних з інформацією та соціологічними даними.

➤ Навички оцінювання. Інтерпретації. Аналізу й синтезу інформації та даних.

➤ Уміння визначати та застосовувати результати наукових досліджень у практичній діяльності.

➤ Навички презентації теоретичного та емпіричного матеріалу для фахівців та нефаківців.

➤ Уміння аргументувати результати теоретичних та прикладних досліджень письмово/усно для проінформованої аудиторії.

➤ Навички формулювати поняття, виокремлювати головні положення теоретичних парадигм, співвідносити їх з іншими.

Знання з предметної галузі:

➤ Знати історію, методологію розвитку сучасної української та світової науки і практики.

➤ Знати теоретичні основи загальної соціології, особливості об'єктив-вмотивовано обмежених елементів реальності.

➤ Знати методи, вимоги та методика планування, проведення соціологічних досліджень.

➤ Знати структурно-функціональну будову: загальну соціологічну теорію, теорії соціальних структур соціального розвитку, соціологічної поведінки, теорію поведінки спільнот.

➤ Знати методи соціології.

➤ Знати функції соціології.

➤ Знати сучасні соціологічні теорії, основні етапи розвитку соціологічної думки в Україні.

➤ Знати сутність та типологію суспільств.

➤ Знати сутність та основні елементи соціальної структури.

➤ Знати поняття та види соціальної стратифікації.

➤ Знати поняття особистості, особистості соціологічного аналізу особистості.

➤ Знати соціальний статус, соціальні ролі та соціальну структуру особистості.

- Знати соціальні регулятори діяльності та проблеми девіантної поведінки.
- Знати нові тенденції взаємодії людини і суспільства.
- Знати місце соціології молоді у системі соціологічного знання та у державній молодіжній політиці.
- Знати основні поняття, етапи, види соціологічного дослідження.
- Знати методи збору та аналізу соціологічної інформації.

Практичні навички з предметної галузі:

- Здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фундаментальних та професійних дисциплін в процесах отримання та опрацювання, представлення наукової інформації, її практичного застосування в соціальних технологіях.
- Уміння використовувати спеціалізоване комп'ютерне програмне забезпечення.
- Навички роботи із спеціалізованим комп'ютерним обладнанням.

11. Програмні (загальні та фахові) компетентності випускників-бакалаврів

1. Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей.
2. Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення професійних проблем та розробки способів їх розв'язання.
3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями впродовж життя.
4. Наявність знань з предметної області та розуміння професійної діяльності.
5. Здатність розробляти проекти та керувати ними.
6. Здатність застосовувати знання на практиці.
7. Наявність навичок використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.
8. Здатність проводити емпіричні дослідження з урахуванням сучасних реалій суспільного життя.
9. Здатність працювати в команді та вміння виявляти міжособистісну взаємодію.
10. Здатність до самоаналізу, самооцінки, самокритичності, самореалізації та самовдосконалення.
11. Володіння державною мовою (усна та письмові форми).
12. Наявність організаторських здібностей та навичок управління.
13. Здатність генерувати нові ідеї та реалізовувати їх (креативність).
14. Дотримання етичного кодексу фахівця.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

1. Здатність застосувати сучасні способи теоретичного аналізу наукових проблем у галузі та вміння здійснювати теоретичні узагальнення;
2. Вміння критично оцінювати концепції соціологічної думки;

3. Вміння оперувати основними категоріями, поняттями та термінами соціологічної науки;

4. Вміння формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати методи для вирішення проблеми;

5. Здатність застосовувати елементи теоретичного та емпіричного дослідження в професійній діяльності;

6. Наявність навичок дослідницької діяльності;

7. Наявність навичок соціального мислення, розуміння соціальних проблем, витоків, причин їх виникнення і можливих способів розв'язання;

8. Вміння розробляти програму соціологічного дослідження;

9. Здатність організовувати та проводити соціологічні дослідження, обирати методи збору та аналізу соціологічної інформації;

10. Вміння аналізувати дані соціологічних досліджень, надавати рекомендації та прогнозувати подальший розвиток й стан соціального явища або процесу;

11. Здатність використовувати розуміння теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій соціології як фундаменту для характеристики і аналізу соціальних явищ і процесів, систем на різних просторових рівнях: глобальному, національному, регіональному, локальному;

12. Здатність збирати, порівнювати, аналізувати і представляти соціологічну інформацію, використовувати загальні та спеціальні соціологічні методи і підходи, в тому числі інноваційні технології.

12. Працевлаштування і професійні права випускників

Допуск до професії – наявність академічної і професійної кваліфікації, підтвердженої документом про вищу освіту. Сфера працевлаштування – державні установи, недержавні громадські об'єднання. За результатами виконання освітньо-наукової програми, присвоєння їм відповідної академічної і професійної кваліфікації згідно Класифікатору професій ДК 003:2010, затвердженого Наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010 за № 327 та враховуючи реальні потреби ринку праці випускники бакалавріату мають такі перспективи працевлаштування:

1) Фахівець, підготовлений за спеціальністю 054 Соціологія, може залучатись до таких видів економічної діяльності (за ДК 003:2010):

КОД КП	КОД ЗКПТР	ВИПУСК ЄТКД	ВИПУСК ДКХП	ПРОФЕСІЙНА НАЗВА РОБОТИ
1143.1				Керівник апарату
1229.1				Керівник апарату
1229.3				Керівник апарату
1229.1				Керівник групи
1229.6	24622		<u>81</u>	Керівник гуртка
1229.2				Керівник секретаріату

1229.1			<u>76</u>	Керівник служби
1229.4	24638	-		Керівник студентського проектно-конструкторського (дослідного) бюро
2419.2	-	-		Консультант з маркетингу
2443.2	-	-		Консультант із суспільно-політичних питань (в партіях та інших громадських організаціях)
2446.2				Соціальний аудитор
2442.2				Соціальний патолог
2442.2	24767		1	Соціолог
2442.2	-	-		Соціолог з ефективності покарання правопорушників
2442.2	-	-		Соціолог промисловий
2442.2	-	-		Соціолог-кримінолог
2419.3	-		76	Спеціаліст державної служби
2419.3			76	Спеціаліст з питань кадрової роботи та державної служби
2424				Старший інспектор з особливих доручень (пенітенціарна система)
4144				Конторський (офісний) службовець (документознавство)

Випускники вищого навчального закладу за спеціальністю «бакалавр із соціології» будуть працювати переважно в таких галузях народного господарства, як освіта, наука і наукове обслуговування; культура; соціальне забезпечення; економіка; об'єднання громадян. Сферами виробничої діяльності бакалавра соціології згідно з Державним класифікатором видів економічної діяльності ДК 009-96 можуть бути наступні: оброблення даних, робота з базами даних, дослідження та розробки в галузі гуманітарних та суспільних наук, діяльність щодо зв'язків з громадськістю, діяльність у сфері статистики та соціології, допоміжна діяльність у сфері форм державного управління, діяльність у сфері радіомовлення та телебачення, індивідуальні послуги.

Бакалавр з соціології може обіймати посади в державних та громадських організаціях (займається збором та опрацюванням соціологічної інформації для прийняття управлінських рішень, планування та проведення інформаційних, рекламних, PR-кампаній); а також в аналітичних центрах та компаніях, котрі спеціалізуються на маркетингових та соціологічних дослідженнях.

Професійна назва робіт: соціолог, спеціаліст із аналізу ринку праці, спеціаліст з питань прес-служби, керівник прес-служби, начальник прес-центру, начальник центру (обчислювального, інформаційно-обчислювального), спеціаліст зі зв'язків із громадськістю та пресою,

спеціаліст-аналітик із дослідження товарного ринку, експерт із громадсько-політичних питань, кореспондент, консультант із суспільно-політичних питань, політичний оглядач, методист, інспектор з основної діяльності, інструктор, інспектор з контролю за виконанням доручень, керуючий справами (секретар) виконавчого комітету, консультант (в апараті органів державної влади, виконкому), референт, секретар комітету (організації, підприємства, установи).

Процес розподілу випускників на перші робочі місця після закінчення вищого навчального закладу в Херсонському державному університеті відбувається з дотриманням нормативно-правової основи, а також з метою відтворення механізму партнерства між університетом і роботодавцями.

Безпосереднє керівництво процесом розподілу випускників на перші робочі місця після закінчення університету здійснює ректор університету, який є головою комісії з питань працевлаштування випускників. До комісії питань працевлаштування випускників ХДУ також входять декани факультетів, керівник Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації та роботодавці.

Організаційно-методичне забезпечення процесу розподілу випускників на перші робочі місця після закінчення університету покладено на керівника та спеціалістів відділу практик та сектору працевлаштування гуманітарного відділу ХДУ. На рівні факультетів цим процесом опікуються заступники керівників інститутів та деканів факультетів з організаційно-виховної роботи і працевлаштування.

Щорічно згідно з визначеними графіками проводяться наступні загальноуніверситетські заходи щодо працевлаштування випускників:

- зустрічі зі студентами випускних курсів з метою роз'яснення основних законодавчих документів, що стосуються працевлаштування випускників вищих навчальних закладів України;
- «Дні кар'єри» для студентів усіх курсів та ступенів вищої освіти за участю роботодавців (представників обласних, міських та районних відділів освіти, підприємств, установ, організацій);
- попередній розподіл на робочі місця студентів-випускників;
- засідання Державної комісії з питань працевлаштування випускників ХДУ.

З метою дотримання процесу працевлаштування випускників вищих навчальних закладів відділом практик та сектором працевлаштування гуманітарного відділу ХДУ проводиться моніторинг працевлаштування випускників та їх закріплення на першому робочому місці (на підприємстві, в установі, організації).

Випусковою кафедрою для студентів-здобувачів ступенів вищої освіти «бакалавр» спеціальності 054 «Соціологія» є кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця 1

Загальний навчальний час за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 054 Соціологія

Рівень вищої освіти	Термін навчання за денною формою, роки	Максимальний обсяг, кредити ЄКТС
Бакалавр	4 роки	240

Таблиця 2

**Розподіл змісту освітньо-професійної програми, мінімальний та
максимальний навчальний час за циклами підготовки бакалавра за
спеціальністю 054 Соціологія**

Цикли підготовки	Мінімальний навчальний час за циклами, кредити ЄКТС	Максимальний навчальний час за циклами, кредити ЄКТС
I. НОРМАТИВНА ЧАСТИНА	63 (70%)	
1.1. Цикл соціально-гуманітарної підготовки, усього: у т.ч.: <i>теоретична підготовка</i>	17 (7%)	
1.2. Цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, усього: у т.ч.: <i>теоретична підготовка</i>	8 (3%)	
1.3. Цикл професійної та практичної підготовки, усього: у т.ч.:	139,5 (58%)	
нормативна частина:	124,5 (52%)	
- навчальні дисципліни	6 (2,5%)	
- навчальна практика	9 (3,8%)	
- виробнича практика	164,5 (68,5%)	
Разом за циклами у т.ч.:	149,5 (62%)	
практика всього:	15 (6%)	
- навчальна практика	6 (2,5%)	
- виробнича практика	9 (3,8%)	
Атестація здобувачів вищої освіти Дипломна робота Комплексний іспит за фахом	7,5 (3%)	
Усього нормативна частина	164,5 (68,5%)	
2. ВИБІРКОВА ЧАСТИНА		
2.1. Цикл соціально-гуманітарної підготовки, усього: у т.ч.:	12 (5%)	
2.2. Цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки,	8 (3%)	

усього: у т.ч.:		
2.3. Цикл професійної та практичної підготовки, усього: у т.ч.:	48 (20%)	
Усього варіативна частина	68 (28%)	
РАЗОМ	240 (100%)	240 (100%)

**Перелік початкових дисциплін освітньо-професійної програми,
мінімальний та максимальний навчальний час за циклами підготовки
бакалавра за спеціальністю 054 Соціологія**

(Нормативна частина)

Назва навчальної дисципліни	Мінімальна кількість кредитів ЄКТС вивчення дисципліни
1.1. Цикл соціально-гуманітарної підготовки	
1.1.1. Історія України	3
1.1.2. Історія української культури	3
1.1.3. Філософія (філософія, релігієзнавство, етика і естетика)	3
1.1.4. Українська мова (за професійним спрямуванням)	3
1.1.5. Іноземна мова	5
Разом за циклом 1.1	17
1.2. Цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки	
1.2.1. Валеологія	5
1.2.2. Соціоекологія	3
Разом за циклом 1.2.	8
1.3. Цикл професійної та практичної підготовки	
1.3.1. Вступ до спеціальності	6
1.3.2. Професійна етика соціолога	5
1.3.3. Історія соціології	15
1.3.4. Соціологічна думка в Україні	6
1.3.5. Загальна соціологічна теорія	12
1.3.6. Методологія і організація досліджень	6
1.3.7. Математично-статистичні методи в соціологічних дослідженнях	5
1.3.8. Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3
1.3.9. Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3
1.3.10. Соціальна структура суспільства	5
1.3.11. Сучасні соціологічні теорії	5
1.3.12. Методи збору соціологічної інформації	5,5
1.3.13. Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації	5
1.3.14. Соціальні та соціологічні служби в Україні	5

1.3.15. Соціологія економіки та праці	4
1.3.16. Соціологія управління	4
1.3.17. Етносоціологія	3
1.3.18. Аналіз соціальних мереж	4
1.3.19. Соціальна політика в Україні	4
1.3.20. Соціологічний практикум	6
1.3.21. Організація та методи вибіркового дослідження	3
1.3.22. Соціологія масових комунікацій	4
1.3.23. Соціоінженерна діяльність та соціальне прогнозування	3
1.3.24. Курсові роботи з фахових дисциплін	3
Разом за циклом 1.3.	124,5
Разом за циклами навчальних дисциплін	149,5
Практика	
3.1. Навчальна практика	6
3.2. Виробнича практика	9
Разом за циклами практика	15
Разом за циклами	164,5
Атестація здобувачів вищої освіти	
Дипломна робота	7,5
Комплексний іспит за фахом	
Усього нормативна частина	172

(Варіативна частина)

Назва навчальної дисципліни	Мінімальна кількість кредитів ЄКТС вивчення дисципліни
2.1 Дисципліни соціально-гуманітарної підготовки	
2.1.1. Дисципліни вільного вибору студента	6
2.1.2. Історія світової культури \ Україна в Європі і світі	3
2.1.3. Політологія / Основи конституційного права	3
Разом за циклом	12
2.2. Дисципліни фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки	
2.1.1. Соціальна психологія/ Патопсихологія	5
2.2.4. Економічна теорія / Основи менеджменту	3
Разом за циклом	8
2.3. Дисципліни професійної та практичної підготовки	
2.3.1. Соціальна антропологія / Соціологія особистості	5
2.3.2. Конфліктологія та соціальні конфлікти / Основи консультування	5
2.3.2. Соціологія організацій / Соціологія підприємства	5

2.3.4. Маркетингові дослідження / Управління соціальними проектами	5
2.3.5. Соціологія релігії / Соціологія культури	4
2.3.6. Соціологія сім'ї та шлюбу / Соціологія девіантної поведінки	5
2.3.7. Соціологія молоді / Соціологія спорту	3
2.3.8. Соціологія громадської думки / Соціологія політики	4
2.3.9. Місцеве самоврядування / Соціологія територіальної громади	3
2.3.10. Соціологія гендеру / Соціологія здоров'я	3
2.3.11. Технології публік рілейшнз (PR) / Соціологія реклами	3
2.3.12. Соціологія освіти та науки \ Соціологія права	3
Разом за циклом	48
Разом за циклом 2.2 (навчальні дисципліни)	68
Разом за циклом 2 (практика)	0
Усього варіативна частина	68
Атестація	0
РАЗОМ	240

**Діаграма
освітньо-професійної програми підготовки бакалавра
за спеціальністю 054 Соціологія**

(нормативна частина)

I рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	I півріччя	II півріччя
1.1.1. Історія України	3	3	-
1.1.2. Історія української культури	3	-	3
1.1.5. Іноземна мова	2	1	1
1.2.1. Валеологія	5	5	-
1.3.1. Вступ до спеціальності	6	6	-
1.3.2. Професійна етика соціолога	5	-	5
1.3.3. Історія соціології	10	5	5
1.3.4. Соціологічна думка в Україні	6	-	6
1.3.5. Загальна соціологічна теорія	5	-	5
Усього нормативна частина	45	20	25
II рік навчання			
1.1.3. Філософія (філософія, релігієзнавство, етика і естетика)	3	-	3
1.1.4. Українська мова (за професійним спрямуванням)	2	1	1
1.1.5. Іноземна мова	2	1	1
1.3.3. Історія соціології	5	5	-
1.3.5. Загальна соціологічна теорія	7	7	-
1.3.6. Методологія і організація досліджень	6	6	-
1.3.7. Математично-статистичні методи в соціологічних дослідженнях	5	5	-
1.3.8. Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)	3	3	-
1.3.9. Основи наукових досліджень (у т.ч. виконання курсової роботи)	3	1,5	1,5
1.3.10. Соціальна структура суспільства	5	-	5
1.3.11. Сучасні соціологічні теорії	5	-	5
3.1. Навчальна практика	3	-	3
Усього нормативна частина	49	29,5	19,5

III рік навчання			
1.1.4. Українська мова (за професійним спрямуванням)	1	1	-
1.1.5. Іноземна мова	1	1	-
1.3.12. Методи збору соціологічної інформації	5,5	5,5	-
1.3.13. Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації	5	5	-
1.3.14. Соціальні та соціологічні служби в Україні	5	5	-
1.3.15. Соціологія економіки та праці	4	-	4
1.3.16. Соціологія управління	4	-	4
1.3.17. Етносоціологія	3	-	3
1.3.18. Аналіз соціальних мереж	4	-	4
1.3.24. Курсові роботи з фахових дисциплін	1,5	-	1,5
3.1. Навчальна практика	3	-	3
Усього нормативна частина	37	17,5	19,5
IV рік навчання			
1.2.2. Соціоекологія	3	-	3
1.3.24. Курсові роботи з фахових дисциплін	1,5	1,5	-
1.3.19. Соціальна політика в Україні	4	4	-
1.3.20. Соціологічний практикум	6	2	4
1.3.21. Організація та методи вибіркового дослідження	3	3	-
1.3.22. Соціологія масових комунікацій	4	-	4
1.3.23. Соціоінженерна діяльність та соціальне прогнозування	3	-	3
3.2. Виробнича практика	9	9	-
4.1. Виконання дипломної роботи, переддипломна практика та атестація	7,5	3,5	4
Усього нормативна частина	41	23	18
Разом за 4 роки:	172	90	82

(варіативна частина)

I рік навчання			
Назва дисципліни	Кредити ЄКТС	I півріччя	II півріччя
2.2.1. Соціальна психологія / Патопсихологія	5	5	-
2.3.1. Соціальна антропологія /	5	5	-

Соціологія особистості			
2.3.2 Конфліктологія та соціальні конфлікти / Основи консультивання	5	-	5
Усього варіативна частина	15	10	5
II рік навчання			
2.1.1. Дисципліни вільного вибору студента	3	-	3
2.2.2. Економічна теорія / Основи менеджменту	3	-	3
2.3.3. Соціологія організацій / Соціологія підприємства	5	-	5
Усього варіативна частина	11	0	11
III рік навчання			
2.1.1. Дисципліни вільного вибору студента	3	-	3
2.1.2. Історія світової культури / Україна в Європі і світі	3	3	-
2.2.7. Маркетингові дослідження / Управління соціальними проектами	5	5	-
2.3.5. Соціологія релігії / Соціологія культури	4	4	-
2.3.6. Соціологія сім'ї та шлюбу / Соціологія девіантної поведінки	5	-	5
2.1.4. Соціологія молоді / Соціологія спорту	3	-	3
Усього варіативна частина	23	12	11
IV рік навчання			
2.1.3. Політологія / Основи конституційного права	3	-	3
2.3.8. Соціологія громадської думки / Соціологія політики	4	4	-
2.3.9. Місцеве самоврядування / Соціологія територіальної громади	3	3	-
2.3.10. Соціологія гендеру / Соціологія здоров'я	3	-	3
2.3.11. Технології публік рілейшнз (PR) \ Соціологія реклами	3	-	3
2.3.12. Соціологія освіти та науки \ Соціологія права	3	-	3
Усього варіативна частина	19	7	12
Разом за 4 роки:	68	29	39
Усього за 4 роки нормативна і варіативна частина	240	119	121

Анотації дисциплін

«Історія України»

Мета: показати історичний шлях українського народу, розкрити багатогранність історичного минулого та сучасності в органічному взаємозв'язку із загальноісторичним процесом.

Предмет: духовні та матеріальні цінності, розвиток людського суспільства на всіх українських землях з найдавніших часів до сьогодення.

Зміст курсу:

Історія та культура України як наука та навчальна дисципліна. Предмет і завдання дисципліни «Історії та культури України». Місце дисципліни в системі гуманітарних наук вищої школи. Основні періоди історії України та її культури. Характеристика джерел з історії та культури України.

«Історія української культури»

Мета: формування у студентів цілісних знань про національну культуру на історичних етапах її становлення та розвитку.

Предмет: особливості розвитку української культури, виявлення її ролі як провідного чинника в історії народу, в житті людини і суспільства,

Зміст курсу:

Історія української культури як наукова та навчальна дисципліна: мета, предмет, завдання, понятійний апарат і методологічні основи курсу, його місце в системі вузівської освіти та гуманітарних дисциплін. Культура як спосіб буття людини і національної спільноти. Структура культури: духовна, матеріальна, фізична. Феномен української культури та її самобутність. Провідні функції культури в процесі українського державотворення.

«Філософія (філософія, релігієзнавство, етика і естетика)»

Мета: сформувати у студентів знання щодо: основних понять, категорій, принципів, а також генези, сучасного стану і перспектив філософії, релігієзнавства, логіки, етики та естетики; поняття світогляду, його структури і типів; види філософії, основні філософські дисципліни та ключові проблеми філософії; типи філософського пізнання, соціальні функції філософії, релігієзнавства, логіки, етики та естетики

Предмет: філософія, релігієзнавство, логіка, етика та естетика у системі сучасного наукового знання.

Зміст курсу:

Що таке філософія. Поняття світогляду, його структура й типи. Види філософії, основні філософські дисципліни. Ключові проблеми філософії. Типи філософського пізнання, соціальні функції філософії. Практичний аспект філософії. Філософія Стародавньої Індії. Філософія Стародавнього Китаю. Докласична антична філософія. Класична антична філософія. Посткласична антична філософія. Теоцентризм філософії Середніх віків. Антропоцентризм філософії Відродження. Особливості філософії епохи

Відродження. Гуманізм філософії епохи Відродження. Натурфілософія епохи Відродження. Логіка як філософська наука про закономірності мркувань. Предмет і основні розділи релігієзнавства. Етика як філософська наука про мораль. Естетика філософське вчення про сутність та форми прекрасного в художній творчості, природі та житті.

«Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Мета: підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні

Предмет: фонетична, граматична, лексична та синтаксична системи сучасної української літературної мови

Зміст курсу:

Форми ділового мовлення, культура та етика ділового спілкування. Вступ. Державотворча роль мови. Функції мови. Стилi, типи і форми мовлення. Літературна мова. Мовна норма. Культура мови. Культура мовлення під час дискусії. Специфіка мовлення фахівця (відповідно до напряму підготовки). Формування навичок і прийомів мислення. Види, форми, прийоми розумової діяльності. Основні закони риторики. Поняття етики ділового спілкування, її предмет та завдання. Структура ділового спілкування. Техніка ділового спілкування. Мовленнєвий етикет. Правила спілкування фахівця при проведенні зустрічей, переговорів, прийомів та по телефону.

«Іноземна мова»

Мета: розвиток знань, умінь та навичок усіх видів мовлення для опанування такого рівня знань, який забезпечить досягнення необхідної для фахівця комунікативної спроможності у сферах академічного і професійного спілкування в усній та письмовій формах.

Предмет: академічна англійська письмова і усна мови.

Зміст курсу:

Теоретичні засади нормативності англійської мови та мовлення; форми, явища та конструкції, характерні для граматики англійської мови у межах програми; мовні форми, властиві для наукового, офіційного та розмовного реєстрів академічного і професійного мовлення; фонетика, орфографія, морфологія, синтаксис та лексичний склад англійської мови; різні види мовних засобів, характерних для усного та писемного мовлення.

«Валеологія»

Мета: сформувати у студентів знання з теоретичних основ дисципліни, розуміння цінності здоров'я, його значення для активної життєдіяльності; навчити вирішувати практичні питання організації

збереження і зміцнення здоров'я; діагностувати фізичний стан людини відповідно до її індивідуальних особливостей

Предмет: валеологія у системі сучасної соціологічної науки та практики

Зміст курсу:

Медицина, її значення. Галузі медичної науки. Їх значення для здоров'я людини. Видатні діячі медицини. Їх внесок у розвиток медицини, його значення. Клятва Гіппократа. Емпірична медицина. Її значення, використання. Емпіричні методи (вимірювання, порівняння, узагальнення, спостереження тощо). Людина. Анатомія і фізіологія людини. Будова тіла. Статева належність. Етапи життєвого шляху людини (дитинство, юність, зрілість, старість). Кісткова і м'язова системи. Анатомія кісток і м'язів. Нервова система. Її будова та функції. Система внутрішніх органів. Дихальна система, травна, серцево – судинна, сечо - видільна, статеві. Органи чуття. Їх призначення. Смакові рецептори. Як ми відчуваємо запах. Який буває запах. Чисте повітря. Провітрювання приміщень, його значення. Особиста гігієна. Генетика як складова частина знань про здоров'я людини. Вплив куріння на спадковість людини

«Соціоекологія»

Мета: сформувати у майбутніх науковців знання про шляхи гармонізації взаємовідносин людського суспільства з навколишнім середовищем у межах локальних, регіональних, глобальної соціоекосистем, що є основою для формування наукового світогляду майбутнього фахівця - соціолога

Предмет: гармонізація взаємовідносин людського суспільства з навколишнім середовищем

Зміст курсу:

Соціальна екологія як наука. Методи соціоекологічних досліджень. Класифікація і структура соціоекосистем. Біосферне вчення як методологічна основа виникнення і розвитку соціоекології. Сучасні методологічні підходи до гармонізації взаємовідносин суспільства і природи. Історія взаємодії людського суспільства та природи. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення. Людина і навколишнє середовище. Біологічні аспекти взаємодії суспільства і природи. Антропогенні забруднення природного середовища та здоров'я людини. Урбанізація та її негативні наслідки для здоров'я людей. Технологічні аспекти взаємодії суспільства і природи. Біотехнологія як еталон безвідходного виробництва. Способи регулювання природокористування. Економічний механізм природокористування. Поняття і система соціоекологічного права. Державне управління в галузі охорони навколишнього середовища і природокористування. Зміст соціоекологічної культури, освіти, виховання. Формування нових етичних відносин людини до природи. Екологізація освіти.

«Вступ до спеціальності»

Мета: сформувати у студентів структуроване позиційне розуміння науки «Соціологія», розуміння предмету та об'єкту наукового пізнання соціології, роз'яснити категоріально-понятійний апарат науки, функції та роль соціології у житті суспільства, структуру соціологічного знання, висвітлити основні етапи становлення соціології та компоненти соціальної структури суспільства

Предмет: соціологія, як перспективна наука про суспільство

Зміст дисципліни:

Вступ. Соціологія – наука про суспільство. Поняття соціології. Структура соціальних знань. Соціологія – система знань. Структура соціології. Предмет та об'єкт соціології. Соціологічні дослідження – пізнання соціальної реальності. Методи соціального пізнання. Закони, категорії соціології. Функції соціології. Соціологія в системі соціальних наук.

«Історія соціології»

Мета: вивчення історії формування і розвитку наукових соціологічних знань про суспільство, їх специфіку, зміст основних теорій, напрямів, концепцій, розкриття різниці між науковими та буденними знаннями про суспільство

Предмет: історія формування і розвитку соціальної думки, наукових соціологічних знань про суспільство, їх специфіка, зміст основних теорій, напрямів, концепцій, знань про суспільство

Зміст дисципліни:

Предмет, структура, завдання курсу «Історія соціології». Місце історії теоретичної соціології в системі суспільних наук. Основні етапи розвитку соціологічної думки. Протосоціологічний період в розвитку соціологічної думки. Класифікація та періодизація протосоціологічних теорій. Методи дослідження історії соціології. Джерела історії соціологічних знань. Передумови виникнення соціології як самостійної науки, її відміну від попереднього етапу розвитку соціологічної думки - протосоціологічного, її ознаки наукового знання, головні етапи становлення і розвитку соціології в ХІХ-ХХ ст., основні теорії і концепції, що виникли в цей період, як в зарубіжній, так і в вітчизняній соціології

«Соціологічна думка в Україні»

Мета: осягнення предмету, аналіз і систематизація вчень провідних представників української соціологічної думки для вияву їх взаємозв'язку, генезису і механізмів формування предмету соціології, її основних понять і проблем

Предмет: виникнення та розвиток соціологічної думки в Україні, починаючи від її давніх витоків до сучасності

Зміст дисципліни:

загальні особливості формування та передумови розвитку соціологічної думки в Україні Історичні особливості формування соціології в Україні.

Головні методологічні проблеми історії соціологічної думки в Україні. Основна проблематика та головні ідеї української соціальної думки. Загальні закономірності та специфіка розвитку соціальної та соціологічної думки в Україні, її відмінності від західної та російської. Корені соціальної україністики: духовна культура Київської Русі, світоглядні уявлення давній слов'ян, ідеологія раннього християнства, надбання духовної культури Візантії та Болгарії. Дискусії навколо визначення етапів розвитку соціології в Україні. Історія соціології у вузькому та широкому розумінні. Проблема національно-культурної ідентифікації ряду діячів, які збагатили своєю творчістю українську науку, культуру чи народились і виростили на національному ґрунті, але генетично відокремлені від України в силу ряду причин. Проблеми джерелознавства, відсутності документальних джерел, монографічних та періодичних видань минулого. Вплив західних соціологічних теорій на формування соціальної думки в Україні

«Загальна соціологічна теорія»

Мета: підготовка студентів до вирішення теоретичних завдань, розвиток наукового мислення при вивченні соціальних явищ та процесів, які відбуваються в суспільстві

Предмет: теорії соціології, специфіки соціологічного аналізу соціальних явищ, концепцій соціального розвитку суспільства

Зміст курсу:

Специфіка соціології як наукової дисципліни та наукової галузі сучасного суспільствознавства. Сутність соціологічного аналізу суспільних явищ. Об'єкт, предмет та суб'єкт соціології: особливості визначення. Соціальні закони та категорії. Місце та роль соціології в системі соціальних і гуманітарних наук. Формування поняття «суспільство» та «індивід». Історичні та соціокультурні передумови виникнення соціологічної науки. Класики соціології. Суспільство як цілісна система соціальних взаємодій. Основні соціальні характеристики, ознаки, підсистема та структура суспільства. Структурні компоненти суспільства. Типи соціальних структур суспільства. Типологія суспільства. Поняття організації. Формальні та неформальні організації. Особливості формальної організації. Типи організацій. Теорія бюрократії. Особливості соціального інституту. Ознаки, відмінності соціального інституту від організації. Типологізація соціальних інститутів. Етапи інституціалізації. Функції соціальних інститутів.

Соціологічне дослідження. Компоненти, задачі, моделі комунікації. Етапи, види та типи комунікаційного процесу. Ефективність комунікації. Теоретична модель соціальної поведінки. Нормативність і ненормативність соціальної поведінки. Девіація. Причини, форми та типи девіації. Соціальна діяльність як система взаємодії. Функції, види, структура, ознаки соціальної діяльності. Типологія соціальної діяльності. Соціологічний підхід до управління. Компоненти соціального управління. Керівництво та управління. «Наукове управління». Теорія управління.

«Методологія і організація досліджень»

Мета: сформувати у студентів знання про основні етапи дослідження: підготовку програми, інструментарію, організацію збору даних, обробку, аналіз одержаних результатів, а також методи збирання інформації.

Предмет: основні етапи дослідження, підготовка програми, організація збору даних, обробка, аналіз одержаних результатів, а також методи збирання інформації (опитування, аналіз документів, спостереження, експеримент).

Зміст курсу:

Загальна характеристика соціологічних досліджень. Структура соціологічного дослідження. Стратегія дослідження (відмінності в кількісних та якісних дослідженнях; техніка, метод, методика, процедура): поняття і зміст. Програма соціологічного дослідження. Проблема вимірювання. Типи соціологічних шкал. Метод опитування. Метод спостереження. Метод аналізу документів. Якісні методи збирання інформації. Обробка соціологічної інформації. Аналіз соціологічних даних.

«Математично-статистичні методи в соціологічних дослідженнях»

Мета: ознайомлення студентів з основними етапами та методами вибіркового дослідження під час аналізу соціальних явищ і показників, а також із методами статистичного аналізу отриманої під час вибіркового дослідження інформації.

Предмет: вивчення математично-статистичних методів в соціології, що дають змогу зробити процес дослідження явищ більш чітким, структуралізованим та раціональним, а також для обробки великої кількості емпіричних даних (їхніх кількісних виразників), для їх узагальнення та організації в "емпіричну картину" дослідження

Зміст:

Математичні методи як засіб пізнання соціальних явищ. Основні поняття та мета математичних досліджень у соціології. Аналіз статистичних даних. Основні статистичні розподіли. Вибіркове дослідження. Теорія оцінювання. Перевірка гіпотез. Регресійний аналіз і теорія кореляції. Аналіз зв'язків між номінальними даними

«Безпека життєдіяльності(безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист)»

Мета: вивчення дисципліни – забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища.

Предмет: система знань сучасних проблем і головних завдань безпеки життєдіяльності, коло обов'язків з питань виконання завдань професійної діяльності з урахуванням ризику виникнення небезпек, які можуть

спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання;

Зміст курсу:

Вступ. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС. Управління силами та засобами ОГ під час НС.

«Соціальна структура суспільства»

Мета: викладення змісту ключових категорій та основних теоретичних досліджень соціальної структури суспільства як базової теорії сучасної соціології

Предмет: сучасні парадигмальні виміри теорій соціальної структури суспільства та теорій соціальної стратифікації, а також методологічні та методичні засади їх дослідження

Зміст курсу:

Структура суспільства як соціологічне поняття. Особистість, соціальна група, соціальна спільнота у структурі суспільства. Соціальні інститути як елементи соціальної структури суспільства. Соціальні інститути в системі соціальних зв'язків. Гносеологічний та онтологічний зміст поняття «соціальна структура». Соціальні організації як складові соціальної структури суспільства. Механізм утворення соціальних організацій. Соціальна диференціація і стратифікація. Відкриті і закриті системи стратифікації. Одномірність і багатомірність стратифікації. Проблема соціальної нерівності. Класова система сучасних суспільств. Виміри соціальної диференціації і нерівності. Соціальна мобільність: поняття і напрями досліджень. Соціологічні методи дослідження соціальної стратифікації і соціальної мобільності. Емпіричні дослідження соціально-майнової диференціації: методика.

«Методи збору соціологічної інформації»

Мета: сформувати у майбутніх спеціалістів – практичних соціологів, навички та вміння підбору методів збору соціологічної інформації з метою отримання достовірних результатів, вироблення теоретичної грамотності та усвідомлення специфіки проведення соціологічних досліджень

Предмет: розгляд, аналіз основних методик збору соціологічної інформації

Зміст курсу:

Загальна класифікація та характеристика методів збору інформації. Опитування (анкетування та інтерв'ю), види опитування (переваги, особливості застосування, недоліки), анкета (правила побудови анкети, характеристика блоків), вимоги до змістовних питань анкети. Інтерв'ю як метод опитування (різновиди). Методи аналізу документів, неформалізований (якісний, традиційний) метод аналізу документів. Метод спостереження (характеристики методу, види спостережень). Експеримент, Метод соціального експерименту, соціометричний метод (переваги, особливості застосування, недоліки).

«Сучасні соціологічні теорії»

Мета: підготовка студентів до усвідомлення ролі і значення сучасних соціологічних теорій у процесі розвитку суспільства, опанувати історичні форми та напрями розвитку соціологічних знань, їх взає мов'язок, взаємовплив і наукову цінність з позицій сьогодення, а та кож науково-теоретичні, соціально-політичні та ідеологічні чинники впливу на розвиток, характер і спрямованість теоретичної думки та емпіричних досліджень у соціології

Предмет: сучасні соціологічні теорії розвитку суспільства

Зміст курсу:

Соціологічні теорії розвитку суспільства Особливості розвитку сучасної соціологічної теорії Сучасні соціологічні концепції суспільства. Соціологічні концепції поведінки, конфліктів, культури. Сучасні соціологічні теорії поведінки людини в суспільному житті. Соціологія конфліктів Соціологічні процеси в сучасній соціології. Соціологічні концепції управління, влади, економічного життя Управління суспільством — одна з основних проблем сучасної соціології Проблема влади та демократії на сучасному етапі Сучасні соціологічні концепції економічного життя Інтеракціонізм як один з напрямів соціальної психології Дослідження масової комунікації в сучасній соціології.

«Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації»

Мета: ознайомлення студентів з пакетами обробки соціологічних даних, зокрема докладне вивчення пакетів OCA та SPSS, а також ознайомлення з можливостями використання сучасного програмного забезпечення в соціологічному дослідженні

Предмет: методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації, реалізовані в пакетах OCA та SPSS

Зміст курсу:

Основи обробки соціологічної інформації. Роль сучасних інформаційних технологій в обробці й аналізі соціологічної інформації. Специфіка представлення, зберігання й обробки даних у пакетах OCA й SPSS. Розрахунок і аналіз одномірних розподілів у пакетах OCA й SPSS. Фільтри. Множинні відповіді: робота з номінальними ознаками із сумісними

альтернативами в SPSS. Створення нових змінних в пакетах OCA та SPSS. Побудова двовимірних розподілів у пакетах OCA та SPSS. Кореляційний аналіз у пакетах OCA й SPSS. Статистичні висновки та аналіз розходжень. Процедури статистичного висновку в SPSS: статистичне оцінювання та статистична перевірка гіпотез. Аналіз розходжень. Обчислення статистичної значимості розходжень у пакеті OCA. Аналіз розходжень. Обчислення статистичної значимості розходжень у пакеті SPSS: t-тести. Аналіз розходжень. Обчислення статистичної значимості розходжень у пакеті SPSS: непараметричні тести. Аналіз розходжень. Обчислення статистичної значимості розходжень у пакеті SPSS: дисперсійний аналіз. Аналіз розходжень у пакеті SPSS: обчислення статистичної значимості розходжень для номінальних шкал. Додаткові можливості роботи з SPSS. Реалізація факторного аналізу в пакетах OCA й SPSS. Методи реалізації кластерного аналізу в пакеті SPSS. Регресійний аналіз. Агрегування даних в пакеті SPSS. Аналіз «не відповідає» в пакеті SPSS.

«Соціологія культури»

Мета: ознайомити студентів з досвідом сучасної соціології у питаннях дослідження культурного простору суспільства; окреслити проблемні поля соціології культури; сформувані понятійний та аналітичний апарат, навички застосування методів соціологічного аналізу

Предмет: соціологія культури у системі сучасної соціологічної науки та практики

Зміст курсу:

Соціологія культури в контексті соціологічного знання Виникнення і розвиток соціології культури. Визначення соціології культури у широкому і вузькому сенсі. Культура як об'єкт вивчення соціології. Культура і особистість. Ритуал, символ та міф як елементи культури. Традиція, канон і стиль як засоби відтворення культури. Культура і соціальна структура. Культура і соціальні зміни. Соціальні суб'єкти культурної творчості. Соціологія телебачення і радіо. Гра з позицій соціології культури. Культура в епоху пост сучасності. Культурна політика на сучасному етапі розвитку суспільства. Напрямок розвитку української культури.

«Соціальні та соціологічні служби в Україні»

Мета: сприяння орієнтуванню в системі соціальних служб, ознайомлення з особливостями та принципами організації соціальної роботи в загальних і спеціалізованих службах

Предмет: ресурси соціальних служб у вирішенні соціальних проблем, соціальні фактори розвитку виробництва

Зміст курсу:

Сучасний стан та перспективи розвитку системи соціальних служб в Україні. Поняття про соціальну службу. Нормативно-правова база здійснення соціальної роботи: загальна характеристика. Закон України «Про соціальні послуги». Міжвідомча і секторальна співпраця у сфері надання соціальних

послуг. Місце соціальних служб у вирішенні соціальних проблем. Роль соціальних факторів в управлінні виробництвом. Служба соціального розвитку на підприємстві. Становлення служб соціального розвитку. Служба соціального розвитку як функціональний структурний підрозділ підприємства. Склад служби соціального розвитку. Варіанти організаційного оформлення служби. Взаємодія соціологічних служб з іншими підрозділами. Функції служби соціального розвитку: планово-прогностична, інформаційно-дослідницька, соціально-інженерна, функція врахування соціального фактора у техніко-економічній політиці підприємства, функція соціологічної освіти. Основні напрями роботи соціолога: удосконалення формальної організації, оптимізація системи взаємодії формальної і неформальної організації, удосконалення системи організації колективу. Забезпечення вимог внутрішньої цілісності соціального об'єкта та зовнішнього мікросоціального середовища. Виявлення та використання соціальних резервів виробництва. Удосконалення роботи з кадрами. Попередження плинності кадрів. Підвищення трудової та громадської активності працівників. Удосконалення соціально-психологічного клімату в колективі. Організація роботи з соціального управління. Координація робіт з планування соціального розвитку. Технологія підготовки управлінських рішень (соціальна технологія діагностики). Технологія реалізації, пов'язана з виконанням управлінських рішень. Типові методики для проведення досліджень.

«Соціологія релігії»

Мета: ознайомити з основними принципами, поняттями, методами, які використовуються для аналізу релігії як соціального явища

Предмет: вивчення специфіки сучасних релігійних процесів, їх впливу на людську свідомість; дослідження особливостей взаємодії релігії з іншими соціальними інститутами; формування духовних цінностей людини та всього суспільства загалом; базових положень соціального аналізу релігійних інституцій; характеристика головних концепцій у межах соціологічного вивчення релігії; засвоєння сучасних підходів вивчення соціальних фактів в сфері релігійного життя; виявлення можливостей та обмежень використання методів соціологічного аналізу щодо фактів соціальної реальності в сфері релігійного життя; опанування терміносистеми та особливостей реалізації пізнавальних програм у межах вивчення релігійних систем; організація і проведення конкретних досліджень проблем релігії з використанням соціологічних методів

Зміст курсу:

Соціологія релігії в системі соціологічного знання. Домінуючі соціологічні фокуси. Проблема інтегрованості соціологічних теорій релігії в контексті соціально-філософського знання, вплив еволюціонізму та християнського креаціанізму на соціологічну думку. Складність та умовність соціологічних теорій релігії. Методи дослідження релігії. Виникнення та розвиток соціології релігії. Обґрунтування інтеграційної функції релігії та її ролі в консолідації суспільства. Значення примітивних релігійних вірувань

для формування механічної солідарності в групах. Класичні соціологічні концепції релігії. Категоріально-методологічний вимір соціології релігії. Структурні елементи релігії. Проблема дефінітивності. Головні дефініції релігії. Конфліктологічний підхід до вивчення релігії. Релігія як чинник суспільних конфліктів. Релігія та динаміка суспільства. Еволюційний підхід до вивчення релігії. Класифікація світових релігій. Міфологічне та особливості його прояву. Соціологічні погляди на виникнення релігії. Релігія як соціальний феномен. Релігія як соціальний інститут. Релігія як соціальний інститут. Секуляризація: сенс та форми реалізації. Секуляризація суспільства та свідомості. Релігійна поведінка та її вияви. Релігія та проблеми соціальної стратифікації.

«Соціологія економіки та праці»

Мета: полягає у формуванні у студентів професійного світо-гляду шляхом засвоєння нових знань із соціології економіки. Цей курс сприяє поглибленню знань із таких дисциплін, як історія соціології, соціальна структура суспільства, соціологія культури, соціологія праці, соціологія освіти

Предмет: соціально-трудова відносина і процеси, соціальні інститути і спільності в сфері праці (соціологія організацій, промислова соціологія, соціологія села, соціологія трудового колективу, соціологія професій та ін), закономірності, форми і методи цілеспрямованого впливу на них, тобто є соціологічною основою менеджменту

Зміст курсу:

Соціологія економіки як наука. Основні соціально-економічні теорії. Основні соціально-економічні закони. Соціально-економічна структура суспільства. Економічна культура суспільства. Соціальна сутність праці. Соціологічний аналіз підприємства. Соціологічний аналіз споживання. Мотивація та стимулювання праці. Соціальні аспекти ринку праці.

«Соціологія управління»

Мета: забезпечити успішне засвоєння студентами професійних принципів управління, допомогти здобути знання та набути вміння визначати й використовувати основні елементи соціологічного дослідження процесу управління в бізнес-сфері, теоретично обґрунтувати і практично апробувати основні управлінські методи та прийоми, адаптувавши їх до сучасної ситуації у вітчизняній економіці

Предмет: виступають управлінські відносина, управлінські процеси і властивості суб'єктів управління різних рівнів управлінської ієрархії, а також закономірності, особливості, умови, форми, функції та методи їх управлінської діяльності.

Зміст курсу:

Соціологія управління як наука: предмет, об'єкт, сутність. Виникнення і розвиток соціології управління. Технології та механізми процесу соціології

управління. Соціологія управління як галузь наукового знання. Соціологія управління організаціями. Управління як соціальний інститут, його місце та роль у системі соціальних інститутів. Види управління суспільством. Місце та роль соціальної інформації в управлінні. Управління як соціальний процес. Управління як маніпулювання. Управління за умов агресивного середовища. Управління як предмет соціологічного аналізу. Соціологічні аспекти процесу управління. Соціологічні аспекти культури та етики управління. Прикладні соціологічні дослідження управління. Державна і муніципальна служба як предмет соціологічного аналізу. Соціологічні дослідження влади та впливу в системі соціального управління.

«Етносоціологія»

Мета: вироблення у студентів навичок наукового аналізу, неупередженого підходу до проблем, пов'язаних із дослідженням міжетнічних, національних відносин в сучасному суспільстві

Предмет: соціологічно релевантні зв'язки й відносини етнічних спільностей як систем, їхня взаємодія, ідентичність, форми самоорганізації, закономірності колективної поведінки, включеність у соціальне середовище тощо

Зміст курсу:

Виникнення та розвиток етносоціології. Теоретичні питання етнічності. Етнічна самосвідомість: зразки та норми поведінки. Соціокультурні проблеми розвитку та взаємодії етносів. Проблема ментальності в етносоціології. Міжетнічні відносини. Принципи етносоціологічного вивчення міграції. Діаспора як об'єкт етносоціологічного дослідження.

«Соціологія сім'ї та шлюбу»

Мета: набуття студентами теоретичних знань, навичок та вмінь для здійснення соціологічного аналізу шлюбно-сімейних відносин

Предмет: соціальні аспекти сімейних відносин

Зміст курсу:

Соціологія сім'ї як спеціальна соціологічна теорія. Проблематика досліджень в соціології сім'ї. Мікросоціологічний та макросоціологічний підходи щодо вивчення сім'ї. Характеристика шлюбу як соціального інституту, здійснення регуляції та контролю відтворення фізичних та соціальних характеристик населення. Взаємодія сім'ї з іншими соціальними інститутами та організаціями: сім'я та заклади виховання і освіти, сфера послуг, сімейна політика держави, працедавців та профспілок. Топологія теоретичних підходів до вивчення сім'ї. Макросоціологічні теорії сім'ї: еволюційна теорія, функціоналістська та конфліктологічна парадигми, феміністські теорії. Мікро соціологічні теорії: символічний інтеракціонізм, теорія обміну, етнометодологія, психоаналіз. Понятійний апарат соціології сім'ї: сім'я, шлюб, статусно-рольова структура сім'ї, функції сім'ї, кризи сім'ї, вибір партнера, батьківство. Класифікації сімей: складна та нуклеарна сім'я, егалітарна та патріархатна сім'я, полі-, моногамія. Визначення шлюбу.

Шлюбний відбір та його детермінанти. Соціально-психологічні та психологічні теорії шлюбного вибору. Сучасні теоретичні парадигми та концепції шлюбної поведінки. Шлюбний вибір. Сім'я і сексуальність. Структура репродуктивної поведінки. Поняття потреби в дітях. Інтенсивність як основна характеристика потреби в дітях. Індикатори настанови щодо дитності.

«Соціальна політика в Україні»

Мета: формування та закріплення у студентів наукового розуміння сутності соціальної політики, прищеплення навичок самостійного дослідження та здійснення компаративного аналізу досвіду функціонування існуючих моделей соціальної політики, оскільки усвідомлення та кваліфіковане застосування цих знань є гарантом фахового висвітлення проблем соціально-політичної сфери

Предмет: комплекс соціально – економічних заходів держави, підприємств, організацій, спрямованих на захист населення від соціальних негараздів

Зміст курсу:

Соціальна політика як наука та сфера суспільного буття. Соціальний захист та соціальна безпека людини. Система регулювання оплати праці. Політика держави в сфері охорони здоров'я. Соціальна політика в сфері освіти. Соціальна політика в сфері екології. Бідність і шляхи її подолання. Соціальне страхування як інструмент соціальної політики. Трансфертні виплати як засіб реалізації соціальної політики. Фінансування соціальної політики. Організація та управління соціальною політикою. Основні сучасні доктрини соціальної молодіжної політики. Формування молодіжних соціальних груп. Ефективність діяльності соціальних молодіжних груп. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти у соціальних молодіжних групах. Керівництво і лідерство у соціальних молодіжних групах. Класичні теорії лідерства в соціальних молодіжних групах. Сучасні підходи до змістової мотивації молоді. Основні концепції процесуальної мотивації молоді. Принципи реалізації соціальної політики в громадянському суспільстві. Соціальна профілактика як аспект соціальної політики держави. Система соціальної профілактики в практичній діяльності соціальних служб. Соціальна політика основних світових структур.

«Соціологія масових комунікацій»

Мета: засвоєння студентами основних теоретичних знань та операційних характеристик, які стосуються понять «інформація», «комунікація», «соціальна комунікація», «масова комунікація», «засоби масової інформації» та їх складових; поглиблене вивчення теоретичних та методологічних уявлень про соціальну і масову комунікацію, про окремі види ЗМІ, що знайшли відображення у класичних та сучасних соціологічних концепціях, прикладні методи дослідження ЗМІ та їх аудиторій

Предмет: природа та функції масової комунікації у різних її аспектах: комунікативний процес та його форми, моделі масової комунікації, інформаційно-психологічний вплив, засоби і методи впливу, ефективність впливу на аудиторію

Зміст курсу:

Соціологія комунікацій як спеціальна соціологічна теорія. Теорія комунікації: основні поняття та класифікація теорій. Теорії масового суспільства. Вивчення ефектів комунікації. Виникнення масових комунікацій в суспільстві: функціональний підхід. Засоби передавання інформації. Функції і ролі засобів масової комунікації. Сучасні тенденції в масовій комунікації. Бізнес і засоби масової комунікації. ЗМІ як соціальний інститут та соціальна підсистема. Соціальні інтереси суб'єктів масової комунікації та державне регулювання ЗМІ. Держава і засоби масової комунікації. Інформаційно-психологічний вплив та маніпулятивний потенціал ЗМІ в контексті масової свідомості/ громадської думки. Соціальні суб'єкти і діяльність засобів масової комунікації. Соціологічні дослідження комунікативного процесу. Особистість і засоби масової комунікації. Комунікатор в соціології ЗМК. Зміст масової комунікації. Соціологічні методи дослідження. Соціологічний вимір окремих видів ЗМІ. Дослідження аудиторії ЗМК. ЗМІ в Україні: особливості, проблеми та перспективи розвитку.

«Соціоінженерна діяльність та соціальне прогнозування»

Мета: сприяти оволодінню студентами організаційно-технологічною функцією соціології, яка є передбачає здатність використовування основні закономірності, форми і методи соціального управління для цілеспрямованого впливу на соціальні системи, структури, інститути, процеси та відношення

Предмет: трансформація знань, одержаних у ході вивчення соціальних відношень та процесів, у рішення та програми по управлінню ними.

Зміст курсу:

Сутність, зміст та особливості прогностики як науки. Методологічні аспекти прогнозування соціальних процесів. Міждисциплінарний характер прогнозування та моделювання як наукових методів дослідження соціальних процесів та структур. Системний аналіз у соціальному прогнозуванні. Основні цілі та задачі прогнозних досліджень у соціальній сфері. Методи та принципи прогнозування в соціальній роботі. Види, технології та зміст прогнозів. Основні етапи прогнозування

Сутність і ознаки соціоінженерної діяльності. Соціоінженерна діяльність і соціальне проектування. Соціоінженерна діяльність як втілення організаційно-технологічної функції соціології. Соціоінженерні дослідження. Діагностичні, проєктивні, інноваційні і маркетингові дослідження. Соціоінженерна проєктно-конструкторська діяльність. Розробка соціальних проєктів, програм і планів, соціальних технологій. Соціоінженерна організаційно-технологічна діяльність. Реалізація на практиці проєктів,

програм і планів, технологій. Консультативно-управлінська діяльність. надання допомоги підприємцям, менеджерам у вирішенні різноманітних проблем управління соціальними об'єктами.

«Соціальна психологія»

Мета: виробити у студентів науковий світогляд і вміння аналізувати соціально-психологічні явища, характерні для соціальної реальності в сучасній Україні; сформувати систему знань про соціальну психологію як суспільне явище і як науку, що вивчає закономірності взаємозв'язку соціального і психологічного; навчити осмислювати систему людських стосунків, знаходити способи вирішення питань, що виникають в комунікативній сфері міжособистісних і міжгрупових взаємодій

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є закономірності і закони взаємозв'язку соціального і психологічного; соціально-психологічні явища, які виникають у процесі соціальної взаємодії і характеризують індивіда і групу; масова свідомість і масова поведінка людей. Розвиток соціальної психології - це, перш за все, розвиток її здатності давати практичні відповіді на такі актуальні життєво важливі задачі: як і чому соціальне (суспільство, організація, група) впливає на особистість; яким чином особистість, її діяльність впливають на функціонування групи; як функціонує соціально-психологічна реальність, яка виникає в процесі такого взаємозв'язку

Зміст курсу:

Соціальна психологія як культурний феномен і як наука. Історія формування і розвитку соціально-психологічних ідей. Основні теоретичні напрямки сучасної соціальної психології. Методологічні основи соціально-психологічного дослідження. Проблема особистості в соціальній психології. Особистість у структурі соціальних взаємодій і відносин. Феномен спілкування в соціальній психології та його інтерактивні параметри. Перцептивна сторона спілкування. Інформаційно-комунікативні аспекти спілкування. Психологічні способи впливу в процесі спілкування. Класифікація груп та їх соціально-психологічні характеристики. Соціально-психологічні підходи до вивчення малих груп і дослідження їх динаміки. Великі соціальні групи і спільноти. Особливості дослідження міжгрупової взаємодії та застосування соціально-психологічного знання в окремих галузях практики.

«Соціальна антропологія»

Мета: сформувати у студентів необхідну теоретичну базу для подальшого використання соціально-антропологічних знань у практичній соціологічній діяльності

Предмет: соціальна антропологія у системі сучасної соціологічної науки та практики

Зміст курсу:

Соціальна антропологія: предмет та завдання. Основні етапи історичної та культурної еволюції людини.

Визначення об'єкту, предмету та основних завдань соціальної антропології. Основні поняття. Людина-соціальна як основний об'єкт дослідження. Форми соціальної взаємодії людини.

Проблеми міждисциплінарності. Антропологічний, філософський та соціологічний підходи до розгляду культури. Соціологія: суспільство як система (організм). Діалектичний та структурно-функціональний методи аналізу. Дослідження людини в контексті суспільних відносин. Рівні дослідження людини: суспільна людина; працівник; особистість; індивідуальність та ін.. Пізнавальні парадигми. Діалектична парадигма: дослідження переходу культури (соціуму) із однієї форми в іншу за допомогою активності людини. Структурно-функціональна: пояснення виникнення та функціонування форм і структур соціальної взаємодії. Структуралістська: дослідження символічної організації культури і соціуму. Повсякденність як світ досвіду людини. Функціонування знаків і символів у людській культурі та соціумі.

Основні характеристики повсякденності. А. Шюц: риси повсякденності. Історична еволюція семіотичної системи повсякденності. Чотири класи знаків, що функціонують у сфері повсякденності: цільні предмети (архітектура, дизайн, одяг); управління діями людей (орієнтири, команди); знаки прогнозування (прикмети; знамення та ін.); знаки мистецтва (музика, хореографія, образотворче мистецтво). Функціонування знаків і символів у людській культурі та соціумі. Еволюція знаково-символічних систем у дописьмовій культурі; індустріальній цивілізації та культурі інформаційного суспільства. Мова людини в структурі повсякденності.

«Соціологія особистості»

Мета: розкриття головних проблем соціології особистості; вивчення діяльності свідомості та самосвідомості особистості, життєвих планів та визначення оптимальних умов їх реалізації; дослідження резервів соціальної активності та причин пасивності, включення особистості в соціальне управління та самоуправління на різних рівнях; визначення морально-психологічної готовності до праці та до безробіття тощо

Предмет: соціологія особистості

Зміст курсу:

Соціалізація і персоналізація особистості. Діяльність особистості. Система відносин особистості. Свідомість і самосвідомість особистості. Мислення особистості. Пізнання особистості. Теорія сприйняття. Основи теорії соціальних уявлень (С.Московіч). Сутність і завдання нетрадиційних релігій. Мова, мовлення особистості. Спілкування особистості. Культурні моделі спілкування. Розуміння і взаєморозуміння особистості. Життєвий шлях особистості. Особистість як суб'єкт суспільних відносин. Особистість в історії. Сучасна особистість. Історичність розуміння особистості. Часова ідентифікація особистості в історії.. Просторова ідентифікація особистості в історії. Концепція соціального характеру особистості в історії. Риси сучасної особистості.

«Професійна етика соціолога»

Мета: є формування у студентів-соціологів знань в галузі етики, навичок застосування норм моралі в умовах майбутньої професійної діяльності.

Предмет: соціально-психологічні та організаційні передумови забезпечення професійної діяльності соціологів

Зміст курсу:

Методологічні засади професійної етики соціолога. Предмет, завдання, специфіка професійної етики соціолога. Кодекси професійної етики. Кодекс соціолога. Моральна культура соціолога. Соціально-психологічні та організаційні передумови забезпечення професійної діяльності соціологів. Етикет в професійної діяльності соціолога. Особливості міжкультурної комунікації

«Соціологія молоді»

Мета: формування знань про специфічну спільноту – молодь, її специфічні фізіологічні, соціально-психологічні, теоретико-пізнавальні, культурно-освітні властивості, її проблеми та місце в суспільстві

Предмет: визначення поняття «молодь», встановлення її вікових меж, аналіз стану та динаміки ціннісних орієнтацій молоді, вивчення процесів формування політичних, моральних, професійних та естетичних інтересів і позицій, вивчення чинників, які впливають на формування свідомості та реальної поведінки різних груп молоді, вивчення механізмів соціалізації та виховання молодого покоління, набуття соціальної зрілості та становлення молоді як суб'єкта історії

Зміст курсу:

Завдання соціології молоді. Предмет, об'єкт й функції соціології молоді. Наукові соціологічні школи. Нерівність у трактуванні вікових категорій. Вікова нерівність молоді. Молодь у соціологічному контексті. Конфлікт поколінь. Напрями вивчення молодіжних проблем. Молодіжна проблематика у вітчизняній соціології. Молодіжна культура. Молодіжна політика. Молодіжна політика держави. Соціальні проблеми молоді. Студентство. Трудова адаптація. Ціннісні орієнтації молоді. Молодіжні організації. Молоде покоління України.

«Основи наукових досліджень»

Мета: формування у студентів навичок постановки наукових завдань і їх вирішення на теоретичному та емпіричному рівнях

Предмет: методологія та принципи організації наукових досліджень

Зміст курсу:

Основи наукових досліджень. Загальна характеристика наукових досліджень. Поняття науки, її об'єкт і предмет. Наукове дослідження як спосіб отримання нових знань. Види та структура, методи та засоби наукових досліджень. Методологічні основи наукового пізнання і творчості. Формування й аналіз проблеми. Структура і психологічна специфіка

творчого процесу. Вибір стратегії і тактики пошуку вирішення проблемних завдань. Формування ідей. Теоретичні та експериментальні дослідження. Основні поняття планування експерименту. Засоби вимірювання. Обробка результатів експериментальних досліджень. Моделювання, прогнозування та оформлення результатів наукових дослідженнях». Оформлення результатів наукових досліджень.

«Соціологія гендеру»

Мета: сформувати у студентів знання щодо: гендерних відносин у суспільстві, особливостей гендерної (не)рівності у публічній (політика, ринок праці) та приватній (сім'я) сферах; студенти повинні оволодіти методологією та методикою дослідження гендерних відносин в Україні

Предмет: соціологія гендеру у системі сучасної соціологічної науки та практики

Зміст курсу:

Основні теоретичні засади соціології гендеру. Соціальна теорія в гендерній перспективі. Основні теоретичні напрями сучасного фемінізму. Соціальне конструювання гендеру. Гендер і соціальна стратифікація суспільства. Гендерні відносини в економічній сфері. Гендерні проблеми в галузі політики. Правові аспекти гендерних відносин.

Гендерний аспект дослідження інституту сім'ї. Методи дослідження гендерної проблематики.

«Організація та методи вибіркового дослідження»

Мета: Сформувати у студентів основне розуміння застосування методології соціологічного дослідження, навчити визначати та застосовувати поняття «вибірки» в усіх його значеннях (вибірковий метод, вибірка сукупність). Навчити поетапному проведенню соціологічного дослідження та його організації.

Предмет: методологія та організація вибіркового дослідження в соціології

Зміст курсу:

Види соціологічних досліджень : класифікація, методологія проведень, етапи досліджень. Програма соціологічного дослідження, її структура та функції (вимоги до проблем та види). Мета і завдання соціологічного дослідження. Аналіз об'єкта. Гіпотеза дослідження. Стратегічний план дослідження(види). Вибірка (вибірковий метод, генеральна сукупність, вибірка сукупність, одиниці відбору, одиниці спостереження, репрезентативність, помилка репрезентативності, валідність інформації, систематичні помилки. Типологізація видів вибірок (ймовірнісна, цілеспрямована).

«Соціологія громадської думки»

Мета: формування та закріплення у студентів наукового розуміння сутності соціології громадської думки, основних теоретичних підходів,

методів і методик, вживаних для вивчення громадської думки; курс покликаний сприяти соціалізації студентів, їх здатності аналізувати соціальну, у тому числі політичну реальність

Предмет: сучасні теорії виникнення, розвитку і трансформації громадської думки, теоретичні підходи, методи і методики соціології громадської думки

Зміст курсу:

Суспільна свідомість і громадянська думка. Структура суспільної свідомості та її різновиди. Громадянська думка як стан суспільної свідомості, спосіб її формування и вияву, як духовно практичне утворення, елемент суспільних відносин. Об'єктивні й суб'єктивні чинники формування громадської думки. Формування громадської думки. Об'єктивні умови та суб'єктивні чинники формування громадської думки свідоме і стихійне в процесі формування громадської думки. Функціонування громадської думки. Громадська думка регулятор суспільних відносин. Сутність пізнавальної, аналітичної, виховної та контрольної функцій громадської думки. Специфіка громадської думки різних соціальних спільнот. Напрями вивчення громадської думки. Методи дослідження громадської думки. Особливості виявлення і фіксації нових тенденцій в громадській думці. Процедури аналізу масової інформації та документів. Взаємодія засобів масової інформації і громадської думки та масових настроїв. Процедури аналізу та узагальнення результатів соціологічного дослідження

«Соціологічний практикум»

Мета: формування у майбутніх спеціалістів системи знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів, соціальної діяльності та поведінки

Предмет: соціальні явища та процеси, що відбуваються на усіх рівнях суспільного життя та взаємодії

Зміст курсу:

Соціологія як наука, її предмет, методи і функції. Історія розвитку соціології в країнах Західної Європи, США та Україні. Структура соціологічного знання. Соціологічні закони та категорії. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства. Соціальна стратифікація. Соціальна мобільність. Соціальні інститути, організації, групи. Особистість у системі соціальних зв'язків. Галузеві соціології. Спеціальні соціології. Соціологія економічного життя. Соціологія культури. «Масова культура». Соціологія релігії. Релігійна свідомість, діяльність, організації. Соціологія політики. Соціологія держави. Соціологія політичних партій. Соціологія електоральної поведінки. Соціологія молоді. Вікова структура населення України. Молоде покоління України. Соціологія сім'ї. Сім'я і шлюб в Україні. Соціологія девіацій. Соціальний контроль. Гендерна соціологія. Соціологія праці. Безробіття. Зайнятість. Ринок праці. Соціологія управління. Системи управління. Керівництво. Соціологія конфлікту.

Соціальні конфлікти. Моделі конфлікту. Шляхи вирішення конфліктів у суспільстві. Соціологія громадської думки. Вплив та маніпулювання громадською думкою. Організація соціологічних досліджень. Методи збирання та аналізу соціологічної інформації.

«Соціологія здоров'я»

Мета: сформувати у студентів науковий соціологічний світогляд, знання щодо місця і ролі медицини в житті суспільства, про сутність, характеристику та функції системи охорони здоров'я як соціального феномена; засвоєння студентами методів соціологічного вивчення здоров'я.

Предмет: соціологія здоров'я у системі сучасної соціологічної науки та практики

Зміст курсу:

Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. Система охорони здоров'я в Україні. Види систем охорони здоров'я. Принципи та організація лікувально-профілактичної допомоги. Етичні гарантії права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Здоров'я населення. Раціональна організація життєдіяльності.

Гігієна та організація санітарно-епідеміологічної служби. Рухлива активність і здоров'я.

Аналіз державної політики в галузі. Екологічна свідомість та екологічна етика як результат екологічної освіти та виховання. Сучасні тератогени та їх вплив на людину.

Наркотики та наркотичні речовини, їх класифікація. Антимутагени. Фармакологія – наука про найбільш поширені у медичній практиці методи лікування. Народні засоби лікування захворювань

«Історія світової культури» (дисципліна вільного вибору)

Мета: формування та закріплення у студентів наукового розуміння історичних закономірностей культурно-історичних епох, визначити основні віхи історії світової культури.

Предмет: історія світової культури в теорії сучасної культурології

Зміст курсу:

Первісна та старосхідна культурно-історична епохи. Історія культури Стародавнього Єгипту. Типові риси історії культури Стародавньої Індії. Історична своєрідність культури Стародавнього Китаю. Формування та особливості культурного розвитку Давньої Америки. Античність як культурно-історична епоха. Історія культури Стародавньої Греції. Розвиток культури Стародавнього Риму. Середньовіччя як культурно-історична епоха. Історія культури західноєвропейського Середньовіччя. Особливості історії культури Візантії. Ренесанс як культурно-історична епоха. Історія культури італійського ренесансу. Головні тенденції історії культури Північного Відродження. Новий час як культурно-історична епоха. Художні напрями XVII ст. Особливості розвитку культури доби Просвітництва. Історія

культури ХІХ століття. Мистецькі напрями ХІХ століття. Новітня культурно-історична епоха. Модернізм як культурний феномен. Історія культури доби постмодернізму.

«Україна в Європі і світі» (дисципліна вільного вибору)

Мета: сформувати у студентів знання щодо: основних понять, категорій, принципів, а також генези, сучасного стану і перспектив України в Європі та світі; базових документів, які регулюють процес європейської інтеграції України; основних положень та напрямів зовнішньополітичного курсу нашої держави на сучасному етапі.

Предмет: сучасний стан і перспективи України в Європі та світі в системі сучасного наукового знання

Зміст курсу:

Зовнішня політика Київської Русі. Зовнішня політика Галицько-Волинського князівства. Україна в планах Наполеона. «Українське питання» в міжнародних відносинах в роки Першої світової війни. Зовнішня політика Української Центральної Ради. Зовнішня політика УРСР в 1945 – 1980-х роках. Участь України в інтеграційних процесах на пострадянському просторі. Україна та СНД. Європейський напрямок зовнішньої політики України. «Вишеградська четвірка» і Україна. Стратегічне партнерство з США. Співпраця між Україною та ООН в проведенні миротворчих операцій. Участь України в міжнародних організаціях системи ООН. Співробітництво між Україною та НАТО. Передумови, причини та мета європейської інтеграції. Хронологія взаємин Україна – Європейський Союз. Основні етапи вступу до ЄС: консультативний, оціночний, переговорний, ратифікаційний та імплементаційний. Механізм вступу країни-кандидата до ЄС. Копенгагенські критерії (критерії вступу до ЄС). Результати виконання Україною політичного та економічного критеріїв вступу. Переваги та недоліки від вступу України до ЄС. Угода про асоціацію між Україною та ЄС. Угода про зону вільної торгівлі між Україною та ЄС.

«Політологія»

(дисципліна вільного вибору)

Мета: формування у студентів системних знань про політичну сферу суспільного життя, що повинно забезпечувати уміння самостійно аналізувати політичні явища та процеси, робити свідомий політичний вибір, посідати активну життєву позицію, а також допомогти майбутньому спеціалісту у формуванні власного світогляду

Предмет: політична система в історії цивілізації, політика та політичні вчення, політичні явища та процеси, політичні ідеї та політичні теорії

Зміст курсу:

Політологія як наука про політику: предмет, система категорій, методи, функції. Зародження та еволюція світової політичної думки. Історія розвитку

політичного життя в українському суспільстві. Еволюція політичної думки в епоху середньовіччя та відродження. Місце і роль політики в системі суспільних відносин. Політична влада. Політична система суспільства. Держава як інститут політичної системи суспільства. Політичні режими та їх характеристики. Механізм здійснення та поділ влади в суспільстві. Форми державного правління та державного устрою. Сутність поняття «політичний режим» та типологія політичних режимів. Політичні процеси. Система світової політики та міжнародні відносини. Людина як суб'єкт і об'єкт політичного процесу. Сучасний стан і проблеми міжнародних відносин. Україна в системі міжнародних політичних відносин

«Патопсихологія» (дисципліна вільного вибору)

Мета: підготовка студентів до практичної роботи з людьми, які страждають на розлади психіки та поведінки; формування вмінь проводити диференційну діагностику психічних розладів та самостійної побудови подальшої тактики курації хворих.

Предмет: вивчення закономірностей розладів психічної діяльності при хворобі.

Зміст курсу:

Предмет та завдання патопсихології. Основні принципи та методи патопсихологічного дослідження. Патопсихологічна діагностика загальних ознак

розладів сфер психічної діяльності. Патопсихологічні реєстр-синдроми та психопатологічні синдроми. Патопсихологічна характеристика розладів психіки та поведінки внаслідок органічного ураження головного мозку. Патопсихологічні особливості розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин.

Патопсихологічна діагностика основних ендогенних психотичних розладів. Патопсихологічна диференційна діагностика розладів особистості у дорослих.

Патопсихологічні особливості епілепсії та розумової відсталості. Патопсихологія поведінкових синдромів, пов'язаних з фізіологічними порушеннями. Патопсихологічна характеристика невротичних, пов'язаних зі стресом та соматоформних розладів.

«Основи конституційного права» (дисципліна вільного вибору)

Мета: закладення та формування у студентів знання з провідної галузі національного права України, її норм та інститутів, а також дати чітке уявлення щодо їх органічних зв'язків з окремими галузями права; вивчення історичних передумов конституційного процесу в Україні та впливу конституційного права України на всі галузі права та міжгалузеві зв'язки, вплив на державотворчі процеси в Україні; сприяти формуванню

патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього соціолога.

Предмет: норми та інститути національного права України, конституційний процес, державотворчі процеси в Україні в системі сучасної юридичної науки, соціології та науки державного управління

Зміст курсу:

Поняття і предмет галузі конституційного права. Конституція України та її розвиток. Конституційний лад і його закріплення в Конституції України. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права. Конституційні права, свободи людини і громадянина. Принципи виборчого права і їх закріплення в Конституції України. Місце та роль Верховної Ради України в механізмі державної влади. Поняття глави держави, юридичні форми глави держави. Поняття та зміст виконавчої влади. Місце та роль Кабінету Міністрів України у механізмі державної влади. Суди – виключні органи правосуддя в Україні. Правовий статус прокуратури в Україні. Поняття територіального устрою держави. Територіальний та державний устрій. Поняття місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування як елемент основ конституційного ладу України. Функції і повноваження та акти органів місцевого самоврядування

«Економічна теорія»

(дисципліна вільного вибору)

Мета: сформувати у студентів економічного мислення, опанування основних економічних законів, методів пізнання економічних явищ та процесів. Крім того знання цієї дисципліни дасть можливість студентам даної спеціальності продовжити вивчення інших економічних дисциплін

Предмет: економічні відносини, що складаються в процесі використання виробничих ресурсів, їх взаємодія з продуктивними силами, закони економічного розвитку та діяльність економічних суб'єктів, спрямована на ефективне задоволення людських потреб

Зміст курсу:

Економічна теорія: предмет, методи, функції. Сутність, структура і типи економічних систем. Форми організації суспільного виробництва. Гроші. Ринкова організація виробництва. Основи саморегулювання ринкової економіки. Доходи населення у ринковій економіці. Підприємництво і підприємство (фірма). Витрати виробництва і прибуток. Національна економіка. Основні макроекономічні показники. Фінансова і кредитна система. Відтворення та економічне зростання і макроекономічна нестабільність. Світове господарство та його еволюція.

«Основи менеджменту»

(дисципліна вільного вибору)

Мета: сформувати у студентів сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у галузі менеджменту, формування розуміння основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу

внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень

Предмет: теоретичні положення в галузі управління, які стосуються менеджменту у будь-якій сфері діяльності (виробництво, фінанси, маркетинг); прикладні аспекти менеджменту та досвід конкретних організацій; розробка системи менеджменту та конкретних економічних, виробничих, технологічних, соціальних та інших умов

Зміст курсу:

Сутність та роль управління та менеджменту. Історія розвитку менеджменту. Організації як об'єкти управління. Функції та технологія менеджменту. Планування як загальна функція менеджменту. Організаційна діяльність як загальна функція менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Контролювання як загальна функція менеджменту. Регулювання як загальна функція менеджменту. Методи менеджменту. Управлінські рішення. Інформація і комунікації в менеджменті. Керівництво та лідерство. Менеджмент груп та команд. Відповідальність та етика в менеджменті. Організаційні зміни та ефективність менеджменту.

«Конфліктологія та соціальні конфлікти»

Мета: формування високої професійної і психологічної культури майбутніх фахівців-соціологів, що ґрунтується на глибоких знаннях людини і групи, на оволодінні законами і механізмами психіки і соціального поведіння людей, набутті практичних навичок у вирішенні конфліктів та вмінь досліджувати, контролювати конфліктну ситуацію, а також вмінь позитивно сприймати конфлікт та прагматично його використовувати.

Предмет: конфліктологія як наука, закономірності її розвитку. Конфлікт як тип життєвих ситуацій

Зміст курсу:

Конфліктологія як наука, закономірності її розвитку. Об'єкт, предмет, завдання конфліктології. Особливості розвитку західної конфліктологічної думки в XIX – XX ст. Міждисциплінарний зв'язок конфліктології та особливості її розвитку на сучасному етапі. Формування та розвиток конфліктологічної думки в Україні. Сутність конфлікту. Еволюція наукових поглядів на конфлікт. Методологічні принципи досліджень конфліктів. Системний підхід до вивчення конфліктів. Універсальна понятійна схема опису конфлікту. Етапи аналізу конфліктів.

Програма конфліктологічного дослідження.

Оцінка внутрішньоособистісної конфліктності людини. Визначення міжособистісної конфліктності людини. Вивчення конфліктних відносин у групі. Модульний соціотест як метод діагностики взаємовідносин в групі. Ситуаційний метод вивчення конфліктів. Якісні методи вивчення міжгрупових конфліктів. Математичне моделювання конфліктів. Сутність прогнозування та профілактики конфліктів. Принципи компетентності та співробітництва як чинники управління конфліктами.

Організаційно-управлінські передумови попередження конфліктів. Баланс взаємовідносин і профілактика конфліктів. Умови профілактики конфліктів.

Технологія попередження конфліктів. Ставлення до проблемної ситуації. Способи та прийоми впливу на поведінку опонента. Форми, результати і критерії завершення конфліктів. Умови і фактори вирішення конфліктів.

Етапи вирішення конфлікту. Стратегії виходу з конфлікту (суперництво, компроміс, пристосування, ухилення, співробітництво). Місце медіатора в конфлікті. Результативність медіаторської діяльності. Місце керівника в процесі регулювання конфлікту. Етика регулювання конфлікту.

«Основи консультування»

Мета: формування у майбутніх фахівців системи знань про соціальну структуру суспільства та розуміння сутності соціального життя, а також навичок консультування та інформування різних категорій клієнтів у різних складних життєвих ситуаціях

Предмет: основні види, напрями, принципи, правила, методи та прийоми консультування

Зміст курсу:

Поняття та сутність консультування. Види консультування. Процес консультування. Сучасні підходи до консультування. Методологічні основи консультування. Консультування у соціальній роботі. Консультування як метод соціальної допомоги. Соціально-психологічне консультування. Прийоми активного слухання. Умови ефективного спілкування. Соціально-педагогічне консультування. Інформаційне консультування.

Бар'єри у сприйнятті інформації.

Правила ефективного надання інформації. Телефонне консультування. «Телефон довіри». Юридичне консультування. Управлінське консультування. Профорієнтаційне консультування. Сімейне консультування. Консультування з питань планування сім'ї. Консультування різних груп клієнтів.

«Соціологія організацій»

Мета: сформувати у студентів систематичні уявлення про сутність, особливості формування, функціонування та розвитку специфічних утворень - соціальних організацій

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є вивчення особливостей процесу виникнення, функціонування, змін та розвитку соціальних організацій; дослідження внутрішньої структури організацій та її типів; узагальнення впливу соціальних організацій на сучасне суспільство

Зміст курсу:

Соціологія організацій в системі соціологічного знання. Основні етапи розвитку теорії організацій. Сутність соціальної організації. Структура

організацій. Проблеми функціонування соціальної організації. Організаційні зміни та розвиток.

«Соціологія підприємств»

Мета: вивчення спектру соціальних сторін підприємництва - з точки зору природи підприємництва, історії і проблем становлення, потреби, цінності та мотиви діяльності підприємців, моделі їх поведінки

Предмет: вивчення спектру соціальних сторін підприємництва - з точки зору природи підприємництва, історії і проблем становлення, потреби, цінності та мотиви діяльності підприємців, моделі їх поведінки

Зміст курсу:

Соціологія організацій в системі соціологічного знання. Основні етапи розвитку теорії організацій. Сутність соціальної організації. Структура організацій. Проблеми функціонування соціальної організації. Організаційні зміни та розвиток.

«Маркетингові дослідження»

Мета: надання студентам знань щодо системи, методів та алгоритмів аналізу внутрішнього і зовнішнього соціального та бізнес-середовища, шляхів і резервів їх маркетингового розвитку

Предмет: процес та методи проведення маркетингових досліджень

Зміст курсу:

Сутність та види маркетингових досліджень. Методичні та інформаційні засади проведення маркетингових досліджень. Опитування в маркетинговому дослідженні. Кількісні маркетингові дослідження. Дослідження якісного характеру. Аналіз маркетингових даних та інтерпретація результатів маркетингових досліджень. Неперевні маркетингові дослідження. Маркетингові дослідження складових соціальної сфери. Маркетингові дослідження цін на послуги соціальної сфери. Дослідження в сфері маркетингових комунікацій. Організація та планування маркетингових досліджень.

«Аналіз соціальних мереж»

Мета: володіння студентів технікою мережевого аналізу.

Предмет: методи аналізу соціальних мереж

Зміст курсу:

Мережевий підхід у вивченні соціальної реальності: загальна характеристика та передумови формування. Методологічні принципи вивчення соціальних мереж. Базові теоретичні концепти мережевого аналізу. Особливості процедури вимірювання в дослідженнях соціальних мереж. Збір даних в дослідженнях егоцентричних соціальних мереж.

«Управління соціальними проектами»

Мета: сформувані здатність та готовність управління проектом на всіх стадіях розвитку його життєвого циклу з використанням інформації

Предмет: процес реалізації проекту

Зміст курсу:

Поняття «проект». Місце та роль управління проектами в соціальній сфері. Характеристика та класифікація проектів. життєвий цикл проекту. Процес ініціації проекту. Передпроектна підготовки. Ідея, назва, мета проекту. Тімблдінг. Процес організації та планування проекту. Місія, бачення проекту. SWOT-аналіз. Процес реалізації проекту. RACE-технологія. Робота зі стейкхолдерами проекту. процеси контролю. Оцінка ефективності та якості проекту. Бюджет проекту. Управління ресурсами проекту. Управління комунікаціями проекту. Управління ризиками проекту. тайм-менеджмент проекту. процес завершення проекту. Маркетинг проекту. Розповсюдження результатів.

«Соціологія девіантної поведінки»

Мета: метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія девіантної поведінки» є оволодіння студентами теоретичних знань щодо соціальних відхилень та практично орієнтованими знаннями щодо дослідження соціальних девіацій та роботи з девіантами

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є особливості девіантної поведінки, як соціального явища, різновиди девіацій, специфіка осіб та груп з девіантною поведінкою, значення девіантної поведінки у житті суспільства

Зміст курсу:

Предмет та об'єкт соціології девіантної поведінки. Місце соціології девіантної поведінки серед соціально-гуманітарних наук. Поняття девіації та її пояснення в різних науках. Розвиток знань про девіантну поведінку в давнину, добу Античності, Середньовіччя та Нового Часу. Перші теорії пояснення девіантної поведінки в кінці XVIII- першій половині XIX ст. Розвиток теорій девіантної поведінки в др. пол. XIX – на поч. XX ст. Теорії та концепції девіації в XX ст. – початку XXI ст. Поняття норми. Девіація та її різновиди. Причини виникнення девіантної поведінки. Соціальні норми та організація суспільних відносин. Інституалізація норм. «Норма» та «аномалія» як соціологічні категорії. Проблема свободи людини у світлі теорії соціальних норм.

Поняття та основні характеристики злочинності. Види злочинності. Вікові та гендерні особливості злочинності. Латентна злочинність. Сутність та складові елементи злочинного світу. Корупція як соціальне явище. Види корупції. Хабарництво як різновид корупції. Шляхи попередження та зменшення рівня корупції та економічної злочинності. Стан із корупцією в українському соціумі та причини її поширення. Геніальність та надмірна інтелектуальність. Геній та «нормальне суспільство»: проблеми взаємодії. Надмірна мотивація та трудоголізм. Особливі схильності та особистісні якості: альтруїзм, героїзм. Фактор «щасливого випадку».

«Соціологія спорту»

Мета: сформувати у студентів глибоке і повне уявлення про соціальну сутність спорту, його виникнення, розвитку і функціонуванні як суспільного явища

Предмет: Теоретико-методологічні підходи, якими володіє соціологія, є досить ефективними при аналізі спорту

Зміст:

Соціальна сутність спорту. Актуальність і специфіка його соціологічного аналізу. Функції соціології спорту. Місце соціології спорту в структурі соціологічного знання. Соціологія спорту як соціологічна теорія середнього рівня. Проблема її інтеграції в систему соціологічного знання. Взаємозв'язок соціології спорту з іншими науками про спорт. Становлення і розвиток соціології спорту. Історичне коріння соціології спорту. Науковий статус соціології спорту, її предмет, методи. Основні напрямки розвитку та сучасний стан соціології спорту в Росії і за кордоном. Умови і причини виділення соціології спорту як самостійної наукової дисципліни в рамках соціології. Функції соціології спорту.

«Соціологія політики»

Мета: вивчення дисципліни: формування розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ та процесів.

Предмет: соціальна організація, соціальна життєдіяльність та соціальний розвиток людини та суспільства.

Зміст:

Соціологія політики як наука. Соціологія політики за об'єктом і предметом свого дослідження. Відмінність між теоретичною і практичною політологією. Визначення поняття “суспільство”.

«Місьцеве самоврядування»

Мета: вивчення засадничих принципів функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування, формування знань щодо організаційно-управлінських та нормативно-правових засад діяльності державних інститутів та органів місцевого самоврядування.

Предмет: : інститути місцевого самоврядування, органи державної влади України в системі сучасної соціології, політичної науки та науки державного управління

Зміст курсу:

Поняття та загальна характеристика державного будівництва і місцевого самоврядування України. Організація роботи органів місцевого самоврядування. Поняття і ознаки місцевого самоврядування. Теорії походження місцевого самоврядування Система, органи і посадові особи місцевого самоврядування. Компетенція органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Організація роботи місцевих рад.

Організація роботи виконавчих органів місцевих рад. Особливості організації роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування в районах, областях, районах у місті. Організація роботи органів самоорганізації населення. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

«Соціологія територіальної громади»

Мета: закладення та формування у студентів знання із соціології територіальної громади, її принципів, категорій, дослідницького інструментарію, а також формування чіткого уявлення щодо їх органічних зв'язків з іншими галузями соціології; вивчення історичних передумов виділення соціології територіальної громади із загальної соціології та впливу соціології територіальної громади інші галузі соціології; сприяти формуванню соціально-інституціонального мислення, громадсько-політичної та суспільної культури майбутнього соціолога

Предмет: територіальна спільнота в системі сучасної соціології, а також в термінах теорії систем і функціоналізму

Зміст курсу:

Соціологія та проблеми просторової організації суспільства. Соціально-територіальна структура суспільства. Поняття «територіальна спільнота». Територіальна структура суспільства і проблематика соціальних груп. Економічна, соціальна й політична роль територіальної спільноти. Критерії виокремлення територіальної спільноти. Територіальна спільнота з позицій різних соціологічних перспектив. Соціологія міста. Соціологія сільської місцевості. Територіальна спільнота в термінах теорії систем і функціоналізму. Соціокультурна специфіка суб'єктності територіальної спільноти. Територіальні спільноти як ціннісно-регулятивна форма організації суспільства. Функціонування й розвиток міської та соціально-територіальної спільноти. Особливості соціологічного управління в територіальній спільноті. Територіальна спільнота в кризовому суспільстві. Дослідження локальних територіальних спільнот. Історичний розвиток територіальної спільноти в Україні.

«Технології паблік рілейшнз (PR)»

Мета: сформувати уміння, навички щодо загальної професійної і фахової підготовки за напрямками діяльності (інформаційно-комунікаційної, аналітичної, культурної, інформаційно-соціологічної, науково-дослідної), а також розширити та поглибити знання студентів в області теорії і практики паблік рілейшнз.

Предмет: вивчення навчальної дисципліни є інформаційно-комунікаційна діяльність у суспільстві

Зміст курсу:

Предмет паблік рілейшнз. Принципи, правила і функції зв'язків з громадськістю. Основні напрямки PR. Різноманіття визначень PR. Компоненти і параметри PR-повідомлень. Елементи PR у Древньому світі.

PR в епоху середньовіччя й у Новий час. Передумови й умови зародження професійного PR. Основні напрямки PR у XIX – XX ст. Якість PR-професіонала. Кодекс професійної етики PR. Інструментарій зв'язків з громадськістю. Використання в PR друкованих і електронних ЗМІ. Діяльність прес-служби, її функції. Обов'язки і якості прес-секретаря. Специфічні прийоми PR у відносинах із пресою: створення медіа-істеблїшмента, «тіньові зустрічі» з лідерами, «злив» інформації. Організація роботи з громадськістю. Прес-конференція, брифінг, презентація, «паблік-тури», дні «відкритих дверей». Благодійність (патронаж, спонсорство). Характеристика спонсорів. Лобіювання закрите і відкрите. «Чорний піар». Закордонні технології політичного PR і їх вітчизняна інтерпретація. Вибір кандидата. Планування виборчої кампанії, її основні заходи. Політична режисюра. Тенденції сучасних виборчих кампаній. Ознаки виборчих кампаній в Україні. Етапи формування іміджу в політику. Моделі політичних іміджів. Компоненти іміджу політичних партій. Пам'ятка для кандидата при роботі з журналістами. Проблеми формування позитивного іміджу країни. Задачі України в зовнішній інформаційній політиці. Стереотипи, необхідність їхнього руйнування. Кризове управління і «відповідь на виклик» у міжнародних відносинах. Державний імідж і PR. Державний брендінг у мережі Інтернет. Проблеми державного брендінгу і задачі України

«Соціологія реклами»

Мета: розкриття змісту предмету соціології реклами, вдосконалення розробки рекламної кампанії, стимулювання споживацької аудиторії

Предмет: реклама як соціальний інститут

Зміст курсу:

Соціологія реклами як вивчення взаємодії соціального інституту реклами та суспільства. Об'єкт, предмет та завдання соціології реклами. Діади та тріади Г. Зіммеля як моделі взаємовідносин елементів реклами. Соціологія реклами як основа сучасної підприємницької діяльності. Властивості та носії економічної культури. Види влади, що використовуються рекламою. Соціологія повсякденності та соціологія реклами. Реклама в системі соціальних комунікацій. Реклама як ідеологічний конструкт. Формування соціально-гендерного світу в рекламі. Технології використання гендерних образів в рекламі. Специфіка чоловічого та жіночого образу в сучасній рекламі. Гендерні стереотипи та гендерна ідентичність в рекламі.

«Соціологія освіти та науки»

Мета: засвоїти знання про роль освіти в суспільстві, взаємозв'язок освіти з іншими підсистемами суспільства, механізми взаємовпливу соціальної та педагогічної систем, виробити навички використання соціологічного інструментарію у педагогічній діяльності

Предмет: знання про соціологію освіти як спеціальну соціологічну теорію і її місце у системі соціологічного знання та інших соціальних наук

Зміст курсу:

Соціологія освіти як спеціальна соціологічна теорія . Поняття соціології освіти. Місце соціології освіти в системі соціологічного знання. Предметно-об'єктна сфера соціології освіти. Основні підходи до визначення об'єкта і предмета у вітчизняній соціології освіти. Співвідношення предмета і об'єкта в соціології освіти і у педагогіці. Структура соціології освіти. Теоретико-методологічні основи соціології освіти. Основні методологічні підходи в соціології освіти. Загальні і специфічні методи дослідження. Функції соціології освіти у суспільстві, її значення для розвитку загальносоціологічного знання прогностична, інформаційна, інтеграційна, трансформаційна та ін.). Становлення і розвиток соціології освіти як галузі

соціологічного знання. Становлення та розвиток вітчизняної соціології освіти. Сучасний стан соціології освіти в Україні. Освіта як соціальний інститут Освіта як складний соціальний феномен. Визначення поняття "освіта". Соціальні цілі та функції освіти. Суспільство і освіта: динаміка взаємодії. Взаємовідносини "освіта-суспільство". Освіта як чинник тратифікації суспільства. Освіта і соціальна нерівність. Механізми відтворення соціальної нерівності через систему освіти. Освіта і соціальна мобільність. Система освіти як предмет соціологічного аналізу. Сучасна ситуація в освітній сфері України. Реформування освіти: причини, напрямки та соціальні ризики. Вища школа як об'єкт соціологічного аналізу. Вища освіта як соціальний інститут, його основні елементи. Основні напрямки реформування вищої освіти в Україні. Вища освіта України і Болонський процес. Законодавча база освітньої діяльності в Україні. Методологія та методика соціологічних досліджень проблем освіти.

«Соціологія права»

Мета: дослідження специфіки права як соціального інституту та важливого засобу соціального контролю, виявлення основних функцій права в суспільстві, визначення специфічних рис правової соціалізації, особливостей правової культури і правової свідомості в суспільстві, розуміння соціальних причин і сутності девіантної поведінки. Аналіз питань соціальної обумовленості права, соціологічних аспектів правотворчого процесу, а також розгляд соціального механізму дії права і розкриття проблеми ефективності права

Предмет: суспільні відносини, які складаються на етапі формування правових актів. Соціально-правова проблематика перспектив розвитку правової системи для вдосконалення соціальних відносин

Зміст курсу:

Комплексна природа наукових соціолого-правових досліджень. Предмет соціології права. Природа соціології права та її місце в системі суспільствознавчого знання. Соціологія права як одна зі спеціальних соціологічних теорій. Структура соціології права.

Соціальна обумовленість та цінність права. Соціальне походження правових норм. Соціальні фактори правотворчої діяльності. Право як міра суспільно значущої поведінки людей.

Соціальна природа суб'єктів права. Система суб'єктів права та їх соціальні властивості.

Соціально-правове прогнозування. Методологічні засади визначення соціальної ефективності права. Правова соціалізація як усвідомлення особистістю своєї соціальної ролі шляхом включення у соціально-правові відносини суспільства. Рівні правової соціалізації особистості. Соціальне призначення і природа права. Правова свідомість і правова поведінка

Законотворчість як різновид соціального процесу. Соціологічне забезпечення законодавчого процесу. Діагностика суспільних проблем, оцінка їх пріоритетності. Моделювання ситуацій впровадження закону. Прогнозування процесу законотворення. Соціологічна експертиза законопроекту. Оцінка соціальної ефективності законотворчості. Соціальна природа правосуддя та його цілі. Поняття та функції правосуддя. Сутність та природа правового конфлікту. Правозастосування як вид соціальної діяльності. Соціально-правовий контроль на стадії правозастосування та його ознаки. Цілі та функції правозастосування у соціальному механізмі правового регулювання.